

PERŽVALGA.

Vienas L. S. D. P. Centro Komiteto narys mums praneša, C. K. vardu, kad neužilgo atkeliaus į Ameriką agitacijos tikslu Lietuvos S. D. Partijos atstovas. Tai gi jau bus antiras atstovas Amerikoje. Gerai, kad žodžiu galės pranešti mums amerikiečiams kas ten Lietuvoje dedasi, bet da geriau L. S. D. P. padarytų, kad praneštų mums juodu ant balto... Kas galėtų tvirtinti agitacijos pamatą ir išsklaidyti visus kukus, kurie čia, ar šiaip, ar taip, vis tufi vieta.

— Lietuvoj įsikurę „Lietuvių apšvietimo draugija „Saullė“, kurios įstatymai jau valdžios užtvirtinti. Draugijos tikslas — „platinti apšvietimą tarp Kauno gubernijos lietuvių“. Draugija žada įtaisyti pradedamąsias ir kitokias mokyklas, nedėdienio mokyklas ir liaudies skaitymus, liaudies bibliotekas, skaityklas ir t. p. apšvietimo įstaigas.

Draugijos įsteigėjai: trys kunigai — K. Olšauskis, E. Laumenskis ir P. Januševičius ir šiaip keturi žmonės: J. Garalevičius, T. Žilinskas, K. Ciemolonskis ir dr. R. Šliupa.

— Kai kurie Lietuvos valstiečiai, išvarę rusus mokytojus, dabar visai atgaleiviauja. Lietuviams mokytojams numušę algas, mat jie, girdi, nėra tokie deli ponai, kaip rusai. „V. Žiniose“ viens mokytojas pasiteisina (turbut buvo kitų papektas), kad atsisakęs vienoj mokykloj mokinti vaikus dėlto, kad permaža alga. Tai pasirodo, kad valstiečiai kovojo ne kaipo revoliucionieriai, o tik kaipo savo siaurų ir atbulai suprastų tikslų apginėjai.

— Buvusįjį žmonių atstovai dumoje dabar kaip žinoma, labai persekiojami valdžios, ypatingai tie, kurie pasirašė po Viborgo manifestu, išvaikius dumą. Po tuo manifestu pasirašė tik trys Lietuvos at-

stovai: L. Lopas, J. Kubilius ir M. Bramson'as. Jiems dabar užginta dalyvauti, kaip rašo „V. Ž.“, visuomenės įstai-gose, esančiose valdžios žinyboje. Tai gi neturės ne bal savimo tiesos naujuose dumos rinkimuose.

— Mieste Milwaukee, Wisconsin, mokytojų taryba nusprendė išguldinėti lenkų kalbą 5-toj, 6, 7 ir 8-toj klasių, jeigu kiekvienoj klasių vienos mokyklos bus 100 mokinių, norinčių to išguldinėjimo. — Pagal Jungt. Vals. konstituciją kiekviena tauta turi tą tiesą. Bet lenkams nieks to nepakišo iš šalies: jie kovojo per keletą metų. Be kovos — ir geriausios tiesos nieko nesuteiks.

Iš Lietuvos.

Marijavitai.

Pastaruoju laiku, kaip patiriame iš laikraščių, Lenkijoje išsiplatino „Marijavitų“ atskala, o iš ten ir Lietuvon atsklydo, kur per įtekmę kai kurių „piemenėlių“, kunigams negeistinas savo šaknis įleido. Lietuvos žmonės, pasidėkavojant kunigams, dievuoti, tad greitai limpa prie kokio nors pramanymo. Tą patvirtina tikras faktas, kad kun. A. Tulaba 1905 m. atkeltas į Panemunę ir pabuvęs netoli metų, suspėjo veik viso Naumiesčio pav. (Siv. gub.) žmones prieš savęs pritraukti.

Tam kun. Tulabai visai nerupėjo žmonių reikalai ir apšvietimas, jis tik vien platinotarp tamsių žmonių „adoracijas“ (teip žmonės vadina, bet paklausus ką tai reiškia — nežino; kai kurie aiškina, buk tai esąs vienintelis ginklas nuo „amžinos prapulties“).

Kun. Tulaba atvykęs į Panemunę (Naum. pav. Siv. g.) pirmučiausiai pagarsino tam siems žmonelėms, kad jau Antikristas gimęs ir netoli esanti

pabaiga svieto. Gerai visoms kunigiškoms baimėms žmones pagazdinęs, šaukė eiti pas jį labai stebuklingą „ignosėlių“ įsirašyti. Už įrašymą imdavo po 5 kap. Tasai „ignosėlis“ rusiško rublio didumo, padirbtas iš labai lengvo metalo. Ant vienos pusės „ignosėlio“ paveikslas Motinos Dievo laikaučios rankose kudikį ir lenkiškas parašas: „M. B. Nieu-stajacej pomocy przyczyn sie za nami“, o ant antros pusės mistrancija ir parašas: „Wszystka ziemia niech cie adoruje i blaga“.

Tokiais tai „ignosėliais“ kun. Tulaba apteikė Panemunės, Giškabudžio, Sintautų, Sakių, Lukšių, Slavikų, Gėgaudiškio, žodžiu sakant, visos apygardos žmones, atėjusius pas jį įsirašyti. Dievuotosios moterėlės bei davatkėlės kuone papaiko su toms „adoracijoms“; pas kun. Tul. kaip pas kokį stebukladarį iš visų kraštų davatkų daugybės plusdavo.

Friedermės nedidelės: įsirašyti, užmokėti 5 kap., paimti „adoraciją“ ir apsiimti kasdien, kas-savaitė, ar kas-mėnesis po kiek laiko klupoti; budavo net ir tokių, kurie apsiindavo, įsirašydami, kasdien po dvi valandį klupoti.

Minėtasis kunigas savo pamoksluose taikiai kitus kunigus „vilkais avių kailiuose“ išvadindavo, ir daug kitokių kunigams negeistinų dalykų žmonėms pripasakodavo.

Žmonės sako, kad kun. T. labai sekėsi tų „adoracijų“ platinimas dėlto, kad Panemunės klebonas Skinkis tam prielankus buvęs ir juodu abu tą darbą pasekmingai varę. Kunigai kaimynai į tą kun. Tul. darbą po tulo laiko pradėjo šnairuoti, ir neužilgo iš Panemunės iškėlė. Kun. Tul. iš Panem. išėjus ir jo „adoracijos“ nustojo vertės, daugumas žmonių jas sudegino, kiti žmonės užkasė, už tai, kad kuni-

gai ėmė bausti ir pasklido paskalas, buk „ignosėliai“ ne Motinos Dievo, bet Marijavitų įsteigėjos Kazlauckytės paveikslas.

Tai mat, kuom dar Lietuvos žmonelės užimti! *Pėka.*

Žagarė. (Šiaulių apskr.). Kunigų teismas. Žagarėj yra įsikurus pavargėlių šelpiamoji draugija ir nuo šių metų šv. Jono užlaiko tam tyčia pastatytuose prieglaudos namuose 30 biedniausių elgėtų (ubagų). Vietiniai kunigai, kas daugiau, kas mažiau prisidėjo prie tos draugijos, kunigas gi Bytautas, kaip tik mokėdamas, arde draugijos darbą: skleidė tarp žmonių melagingas ir negrazias paskalas apie draugijos įrengėjus, kurstė elgėtas, kad bėgtų iš prieglaudos namų ir vėl ubagautų, kaip ubagavę, dalijo po bažnyčią ubagams skatikus ir tokiu būdu savo pavyzdžiu rodė žmonėms, kad neklausytų kitų kunigų, kurie iš sakyklos aiškino žmonėms, kad nebeduotų tiems, kurie nesiliaus ubagavę, nenorėdami įstoti į prieglaudos namus. Parapijonai nusiuntė vyskupui prašymą, išdėtę kunigo Bytauto darbus, kad iškeltų jį iš Žagarės. Rugpjūčio 26 atvažiavo džiačkonas Pašvintinio klebonas kunigas Živatkauskas ištirtų. Pavišėjęs klebonijoje ir pasikalbėjęs su kunigu Bytautu, buvo jau besėdas į ratus ir beišvažiuojas, nemaž neištardęs pasirašiusiųjų skundo. Tik turbut susiprato, kad ir akliems bus aišku, kokią tei-teisybę jis praneš vyskupui, todėl apsigrižęs, liepė nukinkyti arklius ir sušaukti pasirašiusius skundą. Netrukus susirinko klebonijon kokia dvylika parapijonų iš miestelio. Visi negalėjo suveiti, nes buvo šiokia diena; išanksto gi nebuvo pranešta. Susirinkusiems dvasiškas tarlytojas pasakė maždaug šiteip: „Vyskupas liepė man iširti jų skundos

teisingumą. Aš kalbėjau su kunigu Bytautu, perskaičiau jam pasirašiusių pavardes ir už ką jis skundžiamas. Kunigas Bytautas atsakė, kad skundime viskas sumeluota, kad visi pasirašiusieji turi ant jo piktumą ir todėl sumelavę art jo. Taigi atveskite man liudininkus, kurie patvirtintų, kad visa, kas skundoje surašyta, yra tiesa". Susirinkusieji ėmė pasakoti džiakonui, ką katras yra pats matęs ir girdėjęs: kaip kunigas Bytautas kumščiuoja žmones bažnyčioj, kaip koliojasi, sėdėdamas spaviednyčioje, graso kumščia, sumos laike susibaręs su koku žmogum ant šventoriaus giriasi prieš žmonių minią turįs tiesą bažnyčioje su kepure buti kaip Dievo vietininkas ir dar daugybę negražių pasielgimų netik, kaip kunigo, bet ir kaip šiaip-jau žmogaus. Džiakonai vis tik tvirtina savo: „atveskite žmones, kurie ant skundos nėra pasirašę, bet kurie patvirtintų, jogei teisybę surašėte, jogei dabar teisingus, nepramanytus atsitikimus sakote". Buvo nurodomi, kaip liudininkai kai-kurių kunigo Bytauto darbų čia-pat stovėjęs klebonas ir kamendorius, bet džiakonai pasakė, kad jie negali būti liudininkais, jis negali klebono ir kamendoriaus liudijimo priimti, nors vieno atsitikimo kitų liudininkų be klebono ir kamendoriaus nėra. Vienu žodžiu džiakono kalbos prasmė buvo tokia: „man kunigas Bytautas pasakė, kad jūs visi iš piktumo tyčia sumelavote ant jo, todėl aš negaliu jums tikėti; atveskite man liudininkus, kad jūs teisybę sakote". Jei būtų būvusi šventa ar turgaus diena, galima būtų suvesti ne vieną ir ne du liudininkus. Bet džiakono užsispyrimas ir neįtikėjimas tiems, kurie su juo šnekėjo, nevienam sudrūmstė kraują ir kada vienas iš susirinkusių kiek balsiau aiškino džiakonui, kad jis

neturi nėkokios teisės įtikėti vienam tik dėlto, kad jis yra kunigas, — nebetikėti kelioms dešimtims, džiakonai pasiputė kaip koks kalakutas: „a, tai jūs, žagariečiai, jūs, Žagarės parapijonai! pirmą kartą matau tokius katalikus; jūs ne mokate su kunigu kalbėti, jūs kalbate su kunigu, kaip su koku policistu! jūs kalbate ne kaip žmonės, fe! fe! jūs ne žmonės, fe!" Žinoma džiakonui teip ėmus spiaudyti, kas gi begalės su juo ramiai šnekėti? Susirinkusieji ėmė ir išsiskirstė. Teip ir pasibaigė dvasiškojo tardytojo tardymas. Kunigas Bytautas tiesą turėjo, girdamasis, kad parapijonai ne vyskupui pasiskundę, ne nepes. Žinoma, varna varnai akies nekirs. Aš gi pasakysiu, kad prireikus atsiras užtektinai liudininkų, kurie patikrįs netikėtai visa, kas buvo surašyta vyskupui ir kas buvo dar be to džiakonui papasakota, atsiras liudininkų dar ir tokių kunigo Bytauto darbų, už kuriuos jau seniai reikėjo jį iš kunigų pavaryti. Tik patiems kunigams būtų geriau, kad jie neprispirtų prabilti tiems, kurie dar atmena kunigo Bytauto jaunesnius metus. („N. G.")

Šaukėnai (Kauno gub.). Klebonas išrado naują šaltinį pinigams pasipelnyti. Nesenai vienai moteriškei jos vyras atsiuntė iš Rygos 2 rub. Moteriškė, nuėjusi pas kleboną, paprašė paliudyti „povestką", kad galėtų iš krasos pinigų pasiimti. — „Padėk pusrublį ant stalo, tai paliudysiu" — atrezė klebonas.

Joki prašymai negelbėjo. Moteriškė nuėjo pas Šaukėnų dvaro užveizdą. Tas paliudijo dykai. Užtai mūsų klebonas stropiai remia ir stančią senąją tvarką. Per pamokslą net perskaitė gubernaturiaus atšaukimą ir įkalbinėjo žmonėms rinkti atstovus į žemės tvarkomąsias komisijas. Neuzmiršta

kunigėlis ir valdžios priešams nedavęs pipirų. Gana dažnai sako, kad girdi, socialistai nori ponais patapti.

Panevėžys. Vartotojų draugija. Biaurios tarnybos sąlygos privertė draugijos sankrovos tarnaujančius pagalvoti apie savo padėjimą. Jau seniai jie minėdavo pavieniems valdybos nariams apie savo buvį pagerinimą, bet visuomet gaudavo maždaug tokį atsakymą: „Tas turtas draugijos, ir nėra ko reikalaut: ir mes dykai aukuojame jus labai savo jiegas ir laiką".

Matydami, kad tokiu būdu nieko gero nelaimės, darbininkai išdirbo reikalavimus ir nutarė streikuoti. Streiką vedė Panevėžio L. S. D. P. Organizacija. Rugp. 24 d. buvo paduoti reikalavimai. Buvo reikalaujama sumažinti darbo dieną, žmoniškai su jais apsieiti, padidinti algą 2—3 ir 5 rubliais per mėnesį. Rugp. 25 d. buvo valdybos narių susirinkimas. P. Kutavičius (užveizda), gailėdamas savo nuošimčių (jis ima 10 procentų nuo pelno), sukaitęs, lakstotai prie vieno, tai prie kito iš valdybos narių, aiškydamas, kad darbininkų reikalavimų išpildymas tai valdybos nušėminimas. Ponai „progresistai" pilnai pritardami B. K., rado darbininkų reikalavimus negalimais išpildyti, išskyrus tik nedėdienio darbo nuo 1—4 val. Ant-rytojaus tarp darbininkų išėjo nesusipratimas, ir nieko nelaimėję, turėjo stoti į darbą.

Staciunai. (Šianlių pav.). Rugp. 13 dieną per šv. Lauryno atleidus vienas vaikas pardavinėjo „N. Gadynę". Priėjęs prie jo dešimtininkas, užklausė, ar turįs leidimą viešai pardavinėti. Vaikas atšakęs, kas laikraštis valdžios leistas. Kiek pabuvus, priėjo tas-pats šimtininkas jau su uriadninku ir pasiėmė visus

laikraščio numerius, nunešė pas kleboną. Mat, uriadninkas, nemokėdamas skaityti, negalėjo perenzuruoti, nunešė kunigui. Kunigas pasakė, kad tai laikraštis valdžios leistas, uriadninkas sugražino laikraštį, bet atsisukęs į žmones, pradėjo peikti jį, kad esąs labai netikęs, neteisybę rašas. Mat, pirma nežinojo, ar laikraštis leistas ar ne, sugrįžęs iš kunigo, jau žino net ir koks tai laikraštis ir, kaip koks kunigas, jį peikia ir niekina.

(„N. G.")

Žodžiu tuštumas.

Visados yra gerbiamas darbas, kuris atneša naudą. Darbas atnešantis vienai tik ypatai naudą gali būti peiktinas ir visuomenei kenkiamas. Bet tai kitas klausimas. Čia svarbu tik tas, kad visoks darbas, naudingas ar ypatai, ar visuomenei, turi gerumo idėlių, turi pilnumą. Rodos niekam nemalonu užsiimti darbais, kurie išviršaus matyti, kad tušti. Dėlto žmogus prieš darbą apmislįja, apsvarsto, kaip būtų geriau, lengviau ir su didžiausia nauda atliktas darbas. Ir teip pirmiausia gema mislis, paskui eina planas, parunkas ir tada žmogus imasi už darbo.

Paprastai sakoma: „nuo žodžių prie darbo". Vienai ypatai rengiantės prie savo ypatingo darbo nereikia „žodžių", užtenka mislies, smumanymo. Visuomeniškuose darbuose kiekvienos ypatos sumanymas turi būti apsvarstytas ir kitų ypatų, ypač tų, kurias tas dalykas palyti. Tai-gi jau reikalingas žodis, — gyvas ir rašytas.

Tas žodis gali būti klaidingas, nors idėja-misli, ant kurios jis remiamas, gana šviesi, graži, teisinga. Klaidos nereikia bijoti, nė peikti; jai pataisyti yra diskusijos, debatai,

arba ginčai, kritika ir polemika. Reikia saugotis tuščių žodžių.

Teip; yra tušti žodžiai, nes klaidingi, tų „kosmopolitų“, kurie matydami tarptautiško tendenciją, kad vis visos kultūros ir civilizacijos šakos linksta prie tarptautiškumo, sako, kad dabar nereikia gairinti tautiškumo ir vieton savo prigimtos kalbos, mokytis visosvietinės — kokio ten volapuko; tušti žodžiai tų kelių socialistų, kurie matydami, kad ateityje įvairios pašėpinės draugijos ar unijos bus nereikalingos, kalba, jog jau dabar jas reikia liaut rėmus ir jog socialistui esą prie jų neverta prigulėti. Sosijalistas teip sakydamas remiasi ant tvirtos idėjos — socializmo, bet tas jo žodis — tuščias ir anaipol nevedantis prie darbo, socializmo darbo. Visa visuomenė privalo aprupinti savo narius ligoj, senatvėj, negalėj. Gerai. Bet kol to nėra, turi but ir smulkiosios pašėpinės draugijos ir susivienijimai. Ir pasakymas, kad prie jų socialistas negali prigulėt, yra tuščias, bergždžias pasakymas, nes ne ideališkiausias socialistas-darbininkas nenorės baidu dvėsti likęs be darbo pats sau vienas kokioj kelnorėj be jokios draugiškos paramos.

Pasekmes gali kaip nori niekinti, pasmerkti, bet jeigu priežastis tebegyvuos, tai pasekmių neišnaikys joki peikimai.

Kas nori buti ne tuščiakalbiu, privalo, kritikuodamas pasekmes, neužmiršti jų priežasties ir nurodyti, kaip tas priežastis prašalinti ir koks liks pamatas jas prašalinus.

Tą privalo atminti visi kalbėtojai ir rašytojai, privalo atminti, kad reikia žiurėti į dalyką objektyviškai. Kritikuojant, — paveizdan, — kapitalistų užmačias ir skriaudas daromas visuomenei, reikia minėti, kad tai yra ne kapitalistų ypatų biaurumas, o tik tojo

surėdymo, kuris yra pasekme privatiškos nuosavybės, kaip priežasties to viso pikto, visų neteisibių. Peikiant, — nesakau „kritikuojant“, nes kritika yra tai visapusiškas, objektyviškas nurodymas, — peikiant ypatas už jų kenksmingus visuomenei darbus, galima paversti į velnią, kuriam paskui skaitykie egzortus, kalbėkie poterius, žegnokis, o jo darbai vis liks neprašalinti; ir jeigu tokį velnią nugalabysi, jo vietą užims kita ypata, kurią išsyk matysi kaipo aniolą ir visuomenė jį garbjs kaipo dievaitį, bet ilgainiui pamatjs esant velniu tokiu pat, kaip ans.

Antrą vertus, ir niekinamasis pasirodo kartais neteisinaigai niekinamu, kaip pažiri į priežastis. Revoliucionierius vadina tvarkaardoms, pasileidėliais, juodašimčiais-vagims. Ir tie žodžiai lieka tuščiais, revoliucionieriai gyvuoja ir gyvuos tolei, — kol bus revoliucijos priežastis neprašalintos. Da aršiau: kuomet dr. Šliupas ir kai kurie kunigai Lietuvos revoliucionierius vadina „juodašimčiais“ ir „vagims“ už daužymą monopolijų ir už tai, buk jie susikišą Amerikos lietuvių aukas į kišenius, tai pasirodo, kad jie patjs save „juodašimčiuoja“.

Tą jau nurodziau pereitame „Vienybės“ numeryj. Jie paremia ir dabar Vilniaus seimo nutarimus, privedusius prie tų darbų, kuriuos vadina „juodašimtiškais“! Ar-gi da tuštesnių žodžių reikia? Jie, tie žodžiai, begu tik tiek nėra tušti, kad nesusipratusius mažai apsišvietusius žmones gali suklaidinti. Bet tai ne ilgam. Jeigu geras grudas nedygsta ant plikos uolos, tai tuščias grudas nedigs nė geriausioje dirvoje. Tik gali užteršti bereikalingai dirvą ir, pamačius, kad tie grūdai nedigs, sėti antrą kart gerais grūdais gali but pervėlu...

Da blogiau, jeigu sėjikas (neapykantos) visas dirvas užsės negera, tuščia (prakeikimo) sėkla. Tada jis savo tuščių žodžių vaisių nesusilauks ir liks sau vienas... Bloga su tokiu „pesimizmu“, jeigu nieko gero visuomenėje negalima rasti. Toks žmogus nieko negali visuomenei dirbti, o jei kalba tuščius žodžius, tai tie neišduoda vaisiaus — darbo. „Nuo žodžių prie darbo“, reikia suprasti: nuo brandžių, nuožeklių žodžių. Nuo tuščių žodžių prie tuščių darbų — tiesa — galima prieiti, bet nenoriu tikėt, kad kas norėtų tuos darbus dirbti. Vienok... negalima tvirtint, nes buvo ir tokių ricierių, kurie kariavo prieš maluno sparnus.

Reikėtų mesti peikimus, o imtis už kritikos.

Paimkim, dr. Šliupas per prakalbas (žr. korespondencija iš Pittstono šiame Nr.) išpeikė laikraščius, tarp kurių ir „Vienybė“, už talpinimą neteisinių apgarsinimų. Laikraščiai visi talpina apgarsinimus (dėl pelno). Bet tie laikraščiai talpina ir straipsnius išaiškinančius neteisingumą tų apgarsinimų. Visokių vaistų apgarsinimai neteisingi. Bet kodėl pat daktaras neparaso nė vieno straipsnelio, parodančio, kad tie vaistai ištikro yra netikę? Juk peikiant neišpeiksi, reikia parodyt, kaip kas ir delko neteisinaig, negera. Be prirodymų peikimas ir užmėtinėjimas kitiems melagystės, vagystės ar „juodašimtiškumo nepertikrjs žmonių. Žmonės tamsus įtiki į visokius apskelbimus ir melus. Bet neįtiki į tai, jeigu kas pasako, kad ir žemė, ir kunigai ir socialistai ir „Žvaigždė“, ir „Vienybė“ ir tt. — žodžių viskas yra melų ir neteisibių kruva. Neįtiki teip gi į tai, kad socialdemokratų „vagia“ amerikiečių aukas, o valstiečių ir mokytojų sąjungos nevagia. Jeigu žmones pertikrinsit, kad socialde-

mokratai yra vagjs, tai sykiu jie vadjs vagimis ir anas jų sąjungas, ar krikščioniškąją demokratiją, kurioms rodijate siųsti aukas; pagalios ir jus paskaitys dalyvautojais tose „vagystėse“! Teip išeina pagal paprastą liogiką. Jeigugi žmonės neįtikės jų žodžiams, tai visi tie jų užmėtinėjimai ir keiksmai nugarmės į pragaro dugną, kur jiems butų pritekamiausiai, o jūs liksite visuomenės akise ne vagimis, bet melagiais. Ir atminkit, kad „melagius gali nueiti, bet grįžti negal“. *J. Baltrušaitis.*

Isz Didz. Britanijos.

Isz Škotijos.

Glasgow'o „Šviesos D-tės“ kuopa dar nepersenei užbaigė savo ginčus su senuoju savo kasierium J. Bač., kuris buvo prisivinęs draugystės kasą 10 sv. ster. Pinigai yra gražinami draugystei per advokatą ir jau daugiau kaip ¼ išmokejo. Kadangi šis atsitikimas gali but kitiems pasarga todėl ryžomės visuomenei pranešti.

Atsitiko tas teip. Įsikurus draugystei liepos mėn. 1905m. ir esant mažam skaitliui sąnarių ji nedaug teturėjo išteklių, visi pinigai išeidavo apmokėjimui laikraščių. Pabaigoje metų draugystė parsiųsdino knygų, per tai pasidarė net skolos. Niekam neparėjo į mintį apsaugoti kasą. Sausio 1 d. draugystė parengė vakarą, kuris atnešė gryno pelno su višum 5 sv. Beto, tą patį vakarą tapo surinkta nuo svečių 2 sv. 6 šil. 6 pen. Lietuvos kankiniams ir tuos pinigų draugystė perdavė kasieriui pasiųsti į Prusus „Varpo“ redakcijon.

Draugystė paskyrė kankiniams iš pelno teipgi 1 sv. 13 šil. Kas kartu pasidarė 3 sv. 19 šil. 6 pen. Reikia paminėti teipgi, kad J. Bačinskas prisivino užgesusios Dr-stės „Ap-

švietos" pinigų 4 sv. ster., kurių tarpe buvo 1 sv. „Žibureliui". Š. D. vyriausybė atkreipė ant J. B. atidą ir sausio 29 d. viršininkas nuėjo pas J. B. sužinoti ar išsiųsti pinigai kankiniams ir gavo atsakymą, kad pasiūsta adresu M. Saunus į Prusus. Viršininkas tuo kreipėsi prie M. S. ir gavo atsakymą, kad jokių pinigų iš Glasgovo neapturėta. Vasario 7 d. Draugystė pareikalavo sugražinti kasą. Tuomet J. B. prisipažino, kad paskolino vienam savo draugui važiuojant į Angliją 4 sv., o kitus išleido savo reikalams, bet pažadėjo greitu laiku sugražinti ir išdavė skolraštį. Vienok tų savo pažadėjimų nepildė ir tas atsitikimas turėjo but praneštas draugystei. Neateinant J. B. į susirinkimus, draugystė nusprendė nusiųsti jam laišką ir reikalauti, kad pinigai būtų sugražinti draugystei iki vasario 25 d. Paskirtam laike pinigų neatnešė ir vėl bandė draugystę suvilioti savo pažadėjimais. Tuomet sąnarys Grigaitis prisizadėjo užmokėti kankinių pinigų (3 sv. 19 šil. ir 6 pen.), jei tų pinigų B. nesugražintų iki kovo 4 d. Bet ir šį sykį tapo draugystė suviliota: ne B. ne Grig. savo pažadėjimų neišpildė. Bačinskas buvo atėjęs ant susirinkimo ir vėl teisinosi prieš draugystę, bet šį kartą draugystė nepatikėjo pažadėjimams ir paprašė apleisti susirinkimą.

Bač. teisinosi esąs draugystės sąnarių ir turįs tiesą dalyvaut susirinkime, todėl visi sąnariai vienbalsiai nusprendė išbraukti B. ir sąnarių ir noroms nenoroms B. turėjo apleisti susirinkimą. Apleidus B. susirinkimą, draugystė svarstė koku būdu galima atgauti pinigus. Galutinai tapo nutarta kreiptis prie advokato ir reikalauti, kad B. pinigų sugražintų iki kovo 7 d. Visų pinigų Bačinskas sakėsi dabar negalys parupinti, bet galys sugražinti 4 sv. Ne-

sant draugystei turtingai sutiko priimti ir tiek, o likusius, kad išmokėtų kas savaitę po 5 šil. — Pradžioje mokėjo, bet po kiek laiko atsisakė ir teisinosi advokatui buk dabar mažai uždirbęs ir negalys mokėti, bet pasigerinus uždarbiams sakėsi mokėšes vėl. Bet kaip girdėti dabar rengiasi važiuoti į Londoną ir išsisukti nuo mokėsties. Bet tame B. apsigaus, nes galima ir ten jį surasti ir tuom pasididintų sau da daugiau iškaščių. Draugystė budama tokiose sanligose užvėlavo pasiųsti kankiniams aukas surinktas nuo svečių ir paskirtas iš savo kasos 1 d. sausio š. m. Pašalinės ypotos nezinodamos draugystės padėjimo pradėjo kalbėti, buk draugystė surinktas prisivino kankiniams aukas. Kad tas dalykas pasiaiškintų ir išėitų tikron švieson, todėl ryžomės tai viešai apskelbti ir paaiškinti tikrą priežastį.

Glasgovo

„Šviesos Dr-stės kuopa.

Politiszkos žinios.

Maskolija.

Valdzios pinigų stovis, kaip zinoma, nuo kurio laiko ypatingai susilpnėjo ir jį mato savo bankrutijimą; dėlto, kaip buvo savaitė-dvi atgal pranešta, jį ketinant nusileist bent prieš įtekmingesniuosis liberalus ir vėl paprašyti Vitte, atiduoti jam pirmininkystę ir tegul gelbsti valdzios kišenių, kaip jis moka.

Bet šę savaitę iš Maskvos telegramas praneša svietui, kad ten einąs gandas, kad juodašimtiškoji „tikrųjų rusų" lyga (sajunga), susitvėrusi revoliucijos patremimui, ką nuzudė pereitą vasarą Finliandijoje buvusį dumos atstovą Hercensteiną, esanti nutarus nuzudyti ir grafą Vitte, kaip tik tas parvažiuos į Maskoliją iš užsienio. Todėl Vitte vargiai grįš. Toks gandas gali kartais išsipildyti.

Valdzia gal jį paršaukt, o juodašimčiai, kurių vadais yra ta pati valdzia, gali nuzudyti.

Odesoje apie 20 konstitucijinių demokratų, kurie vis turtingesni žmonės, tapo nubausyta piniginiams pabaudomis po 1000 rub. ir daugiau, arba turi eiti į kalėjimą. Tai visas Odesos konst.-dem. komitetas liko pakrikdytas. General-gubernatorius apskelbė, kad visiškai užginta politiškai susirinkimai: ar tai legališki, ar nelegališki. Bet ar juodašimčiai negalės daryt susirinkimų, tai galima abejot.

Prieš dumos rinkimus valdzia mat stengiasi visaip prašalint geresniuosis žmones, manančius apie žmonių laisvę. Į busimą dumą nori išrinkti tik savo šalininkus, juodašimčių vadovus. Lapkričio 7 d. senatas išleido įsakymą apie dumos rinkimą, tai pasirodo, kad pirmieviškiems gaivalams beveik visai negalima papulti dumą. Miestų valdininkai, tarnaujantieji ant geležinkelių, net mašinistai prie garvežių — neturi tiesos balsuoti. Tas naujas parėdymas yra tai tik priedas prie išleisto spalio 20 d. padavadijimo, pagal kurį beveik pusė milijono žmonių netenka balso rinkimuose.

Toks valdzios elgimasis varyte varo visuomenę prie baisios audros, sumišimų. Tokią dumą, kokios ji nori, jei išrinks, tai tuo ir vėl paleis, nes ji nieko neužganėdys, nieko nenuramys, tik labiau da įpykys visuomenę savo atgaleiviškais darbais. Bet valdzia dabar teip spanga (turbut nuo žmonių ašarų ir kraujo), kad ji nematoto net savo tarnų; net „ramaus atnaujinimo" partijos nepripažįsta, neuztvirtina jos įstatymų. O prie tos partijos priguli visi caro valdzios šalininkai, revoliucijos ir laisvės priešai, o tarp kitų ir Vilniaus vyskupas Ropp ir daug kitų dvasiškų žmonių.

*
*
*
Rogove, Lenkijoje, revoliuci-

jonieriai įstabiu būdu išplėšė iš pašto vagono \$650,000, taigi apiplėšė valdzia, ir jų nepagavo. Apie 100 ypatų tame dalyvavo gerai apsiginklavusių. Metus jiems dvi bombas, liko užmušta 5 kareiviai ir 11 sužeista.

Tiflise, Kaukaze, bombai eksplodavus, trys policistai liko užmušti, 4 sužeisti.

Maskvos policijos viršininkas janarolas Reinbot, bombai trukus, neteko tik skverną ir jis nenusigandęs, šovė iš revolverio į metusį jį bombą ir nušovė. (Reinbotas buvo vice-gubernatorium Helsingforse, gubernatoriaujant jan. Bobrikovui ir kunigaikščiui Obolenskiui).

Vokietija.

Poznaniaus provincijoje lenkų vaikai mokiniams streikuoją, neina į mokyklas, kur mokinama tikėjimo dalykų vokiškai. Poznaniaus arcivyskupas Stablevskis kelios savaitės atgal buvo išdavęs paliepimą, kad lenkai katalikai nesipriešintų valdziai, bet paskiaus susigriebė, pamatęs, kad jo neklausys, ir liepė kovot už savo kalbą. Dabar vienok vyresnis už jį bažnyčios viršininkas, kardinolas kunigaikštis Kopp išleido aplinkraštį į lenkų dvasiškiją, užgindamas jai dalyvauti susirinkimuose, susaukiamuose dėl to mokyklų streiko. Susirinkimai tie jau keletą kartų susidurė su policija. Mošine policija net kardus emė į darbą ir daugybę areštavo.

Kas žino ar neiškils tautiškas lenkų maištas Poznaniuje?

Norvegija.

Izdo ir muitų ministeris Haugerup-Bull ir žemdirbystės ministeris A. H. Vinje atsisakė nuo vietų, kurias tuo užėmė Berge ir Aarostad. Anodu, kaipo konservatyvai, atsisakė dėlto, kad per rinkimus paėmė viršų radikališki žmonės. Naujieji ministeriai esą pažymūs demokratai.

Prancuzija.

Naujasis ministerių kabinetas, su Clemenceu pryšakyje, pirmame parlamento posėdyje, kaip paprastai, apskelbė savo politiškąjį programą, t. y. — ką valdžia dirbs.

Tarp ko kito kabinetas rūpysis: pritaikinti įstatymą atskirimo bažnyčios nuo valstybės; paženklinėti ikišiol gyvuojančias unijas ir dabartines kalnakasių tiesas; įvesti demokratišką dvasią į armiją, sutrumpinant tarnystę lig 2 metų; panaikinti karės teismus; prigilbėti vyndarzių savininkams; įvykdinti mokesčių nuo pelno.

Iš to matyt, kad dabartinė Prancuzijos valdžia radikališka. Tas programą tapo paremtas didumu balsų 395 prieš 96.

Klausime bažnyčios atskirimo valdžia nenūsileis, bet tikėjimo ir tikėjimiškų draugijų nepersekios. Vatikanas vienok tikisi aštrios kovos.

Iš Amerikos.

Balsavimai.

Lapkričio 6 d. buvo rinkimas įvairių valdininkų visoje Amerikoje.

Republikonai po senovei daugiau laimėjo už kitas partijas bet ne tokia didele dauguma balsų, kaip kitados. Pensylvanijoje, kur republikonai teip didelėms apgavystėms, visuomenės apiplėšimais ir „grafteryste“ atsižymėjo, ypač Philadelphijoje, ir dėlto buvo abelna nuomonė, kad jie nelaimės šiuose rinkimuose, vienok liko išrinktas gubernatorius (Stuart) ir kiti didesnieji valdininkai — republikonai. New Yorke radikalus Hearstas neliko išrinktas į gubernatorius.

Turtingųjų partijos, kaip žinoma, papirkinėja balsuotojus, todėl ir laimi. Wilkes-Barių apygardėje šimet republikonai rodos visai nesidarbo, čia naujoji „Lincolno“ ir

demokratų partijos daugiau laimėjo. Čia vienok išėjo baisus skandalas (tačiau paprastai!): pavogta daug balsų; vieno miesto dalyje pasirodė balsų keliais šimtais daugiau, negu balsuotojų! Vagystė susekta ir Plymoutho 11-tam skyriuj (wardoj) ir priemiestyje; teip-pat buvo ir Edwardsvilleje ir Luzernėje. Valdininkai balsuotojų prižiūrėtojai areštuoti. Bet tikri kaltininkai beveik visi pabėgę. Vogė daugiausiai republikonai, mažiaus demokratai.

Socialistų partija šimet daug daugiau gavo balsų, ne kaip per pereinamus rinkimus. Coloradoje, kur socialistų kandidatas į gubernatorius, Haywood, sėdi kalėjime, neteislingai kaltinamas už užmušimą gub. Steunenbergo, soc. partija gavo 20 tukstančių balsų kuomet 1904 m. buvo tik 4,304. Bet Haywood'as neliko išrinktas gubernatorium ir laukia bylos kalėjime. Tik Massachusetts valstijoje šimet balsai už socialistų partiją nupuolė ant 20 proc.

W. H. Dettrey, Luzerne paviete, Pensyl., kandidatas į kongresą, gavo 5,199 balsų. Tai didžiausias skaičius balsų, ką yra socialistų kandidatas gavęs.

„The Jungl“.

Upton Sinklairio parašyta iš Amerikos lietuvių gyvenimo apysaka „Jungle“, didžiausia, kokios nebuvo per 50 metų Amerikoje, dabar sudramatizuota ir lošiama teatruose. Peretą pėtnyčią (lapkr. 9 d.) „Jungle“ buvo vaidinama Wilkes-Barre, Pa. — Teisingai parodyta vargdienių gyvenimas. Žmonių susirinko daug. Bet jankių daugumas, gali-but, apsilvė, manydami pamatysę išjuokiant „foreinerius“. Todėl keletas moralistų-veidmainių išėjo da 2-ą aktą lošiant; mat sarmata žiūrėt, kokiais budais turčiai išnaudoja neturtelius.

Pirmas socialistų dienraštis.

Trys savaitės atgal amerikiečiai anglai socialistai pradėjo išleidinėt Chicagoj pirmą dienraštį.

Vokiečiai socialistai Amerikoj jau seniai turi dienraštį („Volkszeitung“). Lenkai socialistai ir rengia pirmą dienraštį „Dziennik Ludowy“ (Chicagoj).

Daktarus

areštuoja.

Milwaukee, Wis., neseniai daktarui H. Schaefferiui liko atimtas teismo nuosprendžiu daktaro vardas. Sveikatos inspektorius Jacob H. Schultz dabar įnešė naujus skundus priešais kitus penkis „daktarus“, neteislingai vartojančius tą titulą. Areštuota šie: E. F. Kessler, 562 E. Water str.; Henry A. Schmidt, 1041 Walnut st.; Ad. Strossmen, 119 Wisconsin str.; Charles F. Peters, 1416 Wells str. ir moteriškė Hedwig Peters, 1416 Wells str.

Tie daktarai negavę daktaro titulo ne nuo daktarų draugijos, ne neturi jokio diplomo iš kokios nors medicinos mokyklos. — Tokių „daktarų“ Amerikoj plynia gyva visur. Jie garsinasi tai per laikraščius, tai per agentus ir spaudintus lapelius ir žmonėms įteikia už gerus pinigus niekam nevertus o tankiai kenkiančius sveikatai vaistus. Nuo naujų metų, kaip girdėt, tokių vaistų (nepatentuotų) negalės siuntinėt į kitas valstijas. Tai gal kiek nors susiauris nuodijimą žmonių.

Trustą „nubaudė“. Žinoma kerosino (standard Oil) trusto byla, dėl kurios Rockefelleris net buvo pabėgęs pasibaigė beveik nieku. Mat trusto ponai, norėdami sutrinti dulkes mažesnesias kompanijas, mindžiojo visus įstatymus. Standard Oil kompanija, Findlay (Ohio), teistojaus Bankerio'io liko nubauta \$5,000 dol.,

bet da turi tiesą apeliuoti. Visi teisažiniai labai nustebinti tuo nuosprendžiu.

Prez. Roozeveltas keliauja į Panamą pažiūrėti, kaip darbininkų laikraščiai sako, savo „open Shope“; mat ten prie kanalo kasimo ima ir neprigulinčius prie unijos darbininkus ima bile tik kurie apsiima ten dirbti ir... tuo numirti geltonuoju druginiu.

Streikas pas

Vanderbiltą.

Visi Vanderbilto vežėjai susstreikavo Baltimoreje. Norejo jis važiuoti į savo biurą Baltimoreje, bet nebuvo kas jį nuvestų, kadangi ir svetimi vežėjai, simpatizuodami streikininkams, nevezė. Streikuojantieji reikalauja pakelti uždarbį.

Indijonų maištas.

Wyominge atsitiko kariuomenės susidurimas su indijonais, kurie pakėlė maištą bene už ganyklas.

Iš lietuviškų dirvu Amerikoje

Pittston, Pa. Spalių 28 d.

„Simano Daukanto Draugystė“ parengė prakalbas. Susirinko į 300 ypatų.

Draugystės pirmininkas Toluba apie pusiau 9 val. prakalbėjęs susirinkusius ir trumpai peržvelgęs Simano Daukanto praeitį paaiškino vertę viešų prakalbų ir meldė svečių laike prakalbų užsilaikyti ramiai.

Po pirmininko kalbos Pr. Jasaičiutė apie 8 metų mergaitė labai įspudingai deklemavo „Mūsų girios“. Paskui paeiliui kalbėjo J. Kazakevyčia, Paseckas ir Živatkauckas. Po kiekvienos prakalbos mažos mergaitės dekliamavo: „Pajiegos baigias“, „Iškeliauju iš Tėvynės“, „Yra šalis kur upės teka“ ir da keliatą kitų eilių. Bet didžiausią įspudį padarė iškalbingas ir rimtas dekliamavimas 5—6 metų vaikiuko Jasaituko, nors sunki kudikio

ištarmė, apsunkinę suprasti deklamacijos turinį.

Visi kalbėtojai perbėgdami trumpai Daukanto darbus, nurodinėjo sunkų mūsų tautos padėjimą, skurdų jos atbudimą; ragino tvertis prie mokslo, prie skaitymo pamokinančių knygų, risti į draugovės ir tt. Nors kalbėtojai neatsizymėjo savo iškalbumu, vienok kiekvienas klausytojas galėjo jaustis laimingu, kad mūsų tauta per pastaruosius 20 metų, kaip nurodė kalbėtojai, pažengė didelį žingsnį pirmyn, nors visokie mūsų tautos priešai ir net pati dvasiškija įvairiais budais tą pakilimą stabdė.

Tą visą laiką, kur kalbėjo augščiau nurodytieji kalbėtojai, galima pavadinti pirmąją vakaro dalia.

Tuoju po to, kalbėjo Dr. J. Šliupas. Kalbėtojas pirmiausia apibrėžęs visą Amerikos lietuvių tautišką judėjimą, aiškiai parodė, jog lietuvių kunigija tautiškame lietuvių susipratime nieko nenuveikė, bet savo pamokslais ir iškeikimais inteligentijos ir susipratusiųjų žmonių, da žymiai sustabdė: „Viskas, — sako kalbėtojas, — ką Amerikos lietuvių kunigai nuveikė, kurių skaičius siekia per 60, yra tas, kad jie, kunigai, pastaruosiu laiku pristatė už lietuvių pinigų bažnyčių ir tasias aprašė svetimtaučiams airių-vyskupams ir tose bažnyčiose da šiaudien kiek galėdami stabdo ir prakeičia kiekvieną pirmieviską reikalą. Bet ir prie pirminės bažnyčios pastatymo, kur buvo manoma, kad bažnyčia padės tautiškam pakilimui, daugiausiai veikė svietiškieji inteligentai. Ir tada, kada airių bažnyčios pasiliko tautos savasčia, — toliau kalbėjo dras Sl., — kada airių bažnyčia rupinasi apie tautos susipratimą ir pakilimą tėvynės, kada kitos tautos, paveizdan vokiečiai, steigė savas mokyklas, lietuvių kunigai — lietu-

vių turtą aprašė svetimtaučiams, keikė veikiančią inteligentiją ir mokslą. Viskas ką kunigai lig šiol nuveikė, tai suerzino, žmones prieš žmones ir sumanė dabar pastatyti klicštorių, kur visokias išlepusias gspadines ir šiaip mergaites žada patubdyti, buk Dievui ant garbės, bet ištiesų dėl didesnio tautos apkvailinimo”...

Po to dras Šliupas perėjo ant Amerikos lietuvių laikraštijos ir nuodėmai visą nupeikė. „Lietuva”, „Vienybė”, „Kova”, sako, talpina visokių suvadžiotųjų apskelbimus ir tuom padeda išnaudoti apgavikams žmonės. Šale to rašo visokius neteisingus išvadžiojimus ir užpuldinėjimus. Visai Am. laikraštijai daugiau rupi biznesis, negu tikras žmonių susipratimas.

Perėjo tada ant dabartinės Amerikos lietuvių politikos, paskirstymo aukų ir revoliuciją. Nuo pat pradžios tvėrėsi prie Lietuvos socialdemokratų ir Amerikos socialistų, kurie sulyg dr. J. Šliupo kalbos, didžiausi niekšai. Kalbėtojas išdėstė, kad Lietuvos socialdemokratai nepadarę nieko gero tautai, vilioja iš lietuvių pinigus ir kišas į savo kišenių. Viską ką tik socialdemokratai nuveikė, tai daugiausiai ant Lietuvos skriaudos.

Po lietuvių seimo Vilniuje pereitų 1905 m., kalbėjo dr. Šliupas, žiūrėkit ką jie padarė gero ir kokią kėlė revoliuciją: nupiaustė telegrafų stulpus, išdraskė keletą raštinių, sudaužė monopolių (na, da monopolių tiek-to, negalėjo žmonės pragert savo pinigų) ir tais savo gerais darbais socialdemokratai užtraukė ant Lietuvos kazokus, dragunus ir valščiams prisiėjo da po kelis tukstančius rublių užmokėti baudos. Skaudu yra kad tie socialdemokratų darbai mažai skirias nuo juodašimčių, o mes Amerikos lietuviai juos savo pinigais šelpiame. Tie 500

žmonių, iš kurių susideda „Liet. S. D. Part.” eina prieš visą tautą, nori nusitverti viską į savo rankas ir susikišti mūsų pinigus į savo kišenių. Skaudu, iš tikros širdies sakau — skaudu (tuos žodžius dr. Šliupas ištarė mušdamas į krutinę), kad mes šelpiame tautos priešus!

Pažiūrėkime į „Mokytojų” ir „Valstiečių” sąjungas, — toliau kalbėjo: „Mokytojų sąjungą”, kuri susideda iš 60—67 sąnarių jau įrengė mokyklas, o socialdemokratai vis šaukia apie revoliuciją, kurios nėra ir reikalauja aukų. „Valstiečių sąjungą” teipgi daug dirba. Pernai metą, kada „Draugo” organizacijai, kuri daugiau veikė, negu pats socialdemokratai, paskyrėm aukų, tai Amerikos ir Lietuvos socialdemokratai baisų riksmą pakėlė. Ką darė socialistai Philadelphijoje ant seimo daugelis iš jų gal pats girdėjot: — kada aš aiškinau, kad gincluotos revoliucijos nėra, tai socialistai gynė, kad yra ir visą seimą norėjo išardyti už tad, kad ne juos vienus skyrė į komitetą. Ir jeigu mes duodam socialdemokratams aukas, tai tuo darom didžiausią tautai skriaudą. Pats socializmas nėra blogas, bet Amerikos ir Lietuvos socialdemokratai yra niekšai. Mes Amerikos lietuviai, įvykus Lietuvoj laisvei, teipgi čia nepasiliksim, bet grįšim į tėvynę, todėl rupinkimės pašelpti savo tautiečius, bet duodami socialdemokratams, mes darom tautai skriaudą. Kada Lietuva bus valna, kada lietuviai (ar Lietuva, to negaliu tvirtinti? Raš.) turės pabirkus ir pramonę, savo mokyklas, tada bus gerai visiems.

Užbaigus kalbą dr. Šliupui, P. Valaičiūtė deklamavo: „Paliovė griaut ir baupt kanuolės”.

Laike prakalbų paprašius pirmininkui dvi merginos pe-

rėjo per susirinkusius ir surinko \$5.81 aukų, kurias paskyrė sergančiam lietuviui-raštininkui, kurs atsišaukė į Amerikos lietuvių, prašydamas sušelpiti.

J. Gežis.

Passaic, N. J. Spalių 27 d. šv. Jurgio Dr-stė su pagalba liuosnorių ratelio parengė vakarą ant kurio buvo lošiama „Išgama” ir „Žilė galvon, velnias vuodegon”.

Įžengus į svetainę pirmiausia buvo matome L. S. P. A. vietines kuopos literatūros agentas, su darbininkiška literatūra. Kitas agentas stovėjo su Aukso altoriais ir tt. net iš Newarko N. J. Pirmiausia buvo lošiama „Išgama”. — To veikimo perstatytojai neturėjo jokio gabumo, išskiriant rolę Onos Burdulienės. Praloto Burdulio rolę, kur lošėjas savo greita ir susmulkita kalba išreiškė, ne maž neperstatė pralotą.

Nepoiligam buvo perstatoma „Žilė galvon velnias vuodegon”. Šita veikmė nusisekė neblogiausia, tik rolęj Povilo Skambio, truko gyvumo.

Po perstatymų deklamavo monologą „Murovjovas”, kurs teipgi gerai pavyko. Tuoju po to lietuvių koras iš Pater-son, po vadovystė Baltrušaičio padainavo keletą lietuviškų senoviškų dainų, kurių skambėjimas buvo ne tai blogiausias, ne geriausias.

Užbaigus pirmąją vakaro dalį prasidėjo šokiai, laike šokių tapo perstatytas kalbėtojas. Išpradžių pradėjo kalbėti apie Lietuvos šalies linksmumą ir tt. bet kiek paklausę nekurie neišmanėliai, pakėlė riksmą. Kalbėtojas, matydamas trukmą pertraukė kalbą ir užmanė paaukaut revoliucijos reikalams. Perėjus per susirinkusius, tapo surinkta \$4.83 ir paskyrė L. S. D. P. Parinkus aukas du nepažįstamu vyruku padainavo revoliucionierišką dainą.

Toliaus nieko akyvo nebuvo, tik šokiai traukėsi iki vėlybai nakčiai. Tiek reikia pasakyti, tarpe Passaic lietuvių viešpatauja tamsumas. Jie budami lenkų pasekėjais prie lietuvių nenori prisidėti ir teip skursta tamsybės miege. *S-čius.*

Waterbury, Conn. Spalių 21 d. š. m. atsibuvo iškilmingas vakaras, pašvenstas dainoms deklamacijoms ir prakalboms. Kalbėjo Perkunas iš New York ir Žagaras L. S. D. P. atstovas Kalbėtojas įvedė su demonstracija ir trimis vėliavoms. Viena buvo raudona, kaipo ženklas socialistų partijos, su parašu „Visų Šalių Darbininkai Vienytės“. Antra juoda, kaip ženklas nuclidimo su parašu „Garbė kritusiems kovoje už laisvę“. Trečia šios šalies. Bagdavičiaus orkestra griežė Marse lietę. Koras padainavo Marselietę. Deklamavo M. Bendoraičiūtė: „Raudona vėliava“ ir „Kapitalas ir jo Augytinis“.

Perkunas pirmiausiai kalbėjo plačiai apie Lietuvos gyvenimą, potam nurodė caro globėjus, kurie carą šelpia paskutinėse dienose. Nurodė pačių žmonių silpnumą kaip nesusi-prasdami balsuoja už republikonus ar demokratų, tuom palaiko dabartinę sistemą Maskolijos caro valdžios. Bendoraičiūtė deklamavo: „Į kovą“. V. Bendoraitis ir A. Bendoraičiūtė padainavo „Lakštingalėlį“. Vietinis koras padainavo „Onytę“. Užbaigus dainą kalbėjo vel Perkunas, jis kalbino rašytis prie L. S. P. A. be skirtumo vyrams ir moterims. Užbaigiant Žagaras kalbėjo apie susipratimą žmonių, kad jau proletarijatas zenge pirmyn ir pirmyn. Aukų revoliucijos reikalams surinko \$18.30. Klausytojų buvo susirikię gana didis būrelis, galėjo būti į 400 ypatų. Atsilankiusieji ant prakalbų Waterburiečiai labai džiaugėsi

ir kai-kurie kalba, kad pirmą kartą pamatė tokius lietuvių darbus. *A. Žilinskas.*

Worcester, Mass. Lapkričio 4 d. 40-ta kuopa L. S. P. A. parengė viešą susirinkimą dėl apkalbėjimo darbininkų ir revoliucijos reikalų. Žmonių prisirinko pilna svetainė arba daugiau negu kada nors pirmiausiai.

Pirmas kalbėjo K. Rutkus, susinešimų sekretorius Centr. Komiteto L. S. P. A. Kalbėjo apie išsivystymą žmonijos. Birutė Bernočiūtė deklamavo eiles „Dabar laikas, broliai, geras“; Amilija Žalnieraičiūtė (iš West Lynn, Mass) — „Ak žmonės, parodykit tokią vietą“. Vietinis Pr. Vaičiūčio Dainininkų koras, dainavo: „Kas do klikšmai, girtų rikšmai“. S. Danelavičia (iš West Lynn) kalbėjo apie straikus ir jų vertę. Amilija Žalnieraičiūtė dar padeklamavo „Lietuvos Vyrai“.

Prakalbos klausytojams patiko ką išreiškė garsium rankų plojimus. Publika užsilaikė ramiai, išimant kelis vyrus kurie buvo po įtekme svaiginančių gėrymų. Revoliucijai surinkta apie \$26,00, iš kurių apmokėjus nors didesnes susirinkimo lėšas atlikęs taps pasiūsta revoliucionieriams — L. S. D. P.

Po prakalbų, kalbėtojai deklamatorės ir kiti draugai nuėjo pas p. K. Žemaitį, kur naudingai besikalbėdami vėkarą praleido linksmai. *J. P. Viznis.*

Scranton, Pa. Spalių 14 d. atsibuvo susirinkimas Scrantono lietuviškos parapijos mišningas. Svarbaus nieko nenu-tarė, tiktai užsispyrė prašalint dudorių iš parapijos namų, mat žmogelis mislijo kaip Lietuvoje žmonės nieko nepriguli prie dudoriaus teip ir čia. Bet čia viskas kitai parapijonai peni ir tur tiesą prašalinti. *Alga*

atsakyta nuo balandžio mėnesio dudoriui ir klebonui; vėskupą nutarė sumesti nuo trustyso, kad jis daugiau nepri-gulėtų prie šios bažnyčios.

Bačių Juozas.

Pranešimas.

Visiems draugams ir draugėms pranešu, kad jau trečias numeris Socijalisto knygynėlio arba pirma brošiūrėle „Agitatoriaus“ už poros dienų išeis iš po spaudos. Draugai, kurie esate aukavę iš kalno malonėkit prisųst savus adresus, o brošiūrėlės tuojaus bus prisųstos. Visų aukautojų meldžiu umai atsišaukti per — postal-kartę. K. Rutkus, 1418 So. 2nd st. Philadelphia, Pa.

Reikalai

„Tėvynės Myl. Draugystės“.

Rinkimai C. Komiteto.

Brangūs draugai:—Metai baigiasi ir laikas atėjo sutvarkyt reikalus mūsų organizacijos: pirmiausia turime išrinkti centrališką komitetą. Į centrališką komitetą šį metą turime išrinkti tik vieną pirmsėdį. Į literatišką komitetą pernai išrinkome du, dėlto šiuos metus rodos neparsieina nė vieno rinkti. Rinkimus paskirkim užbaigti ant 18 dienos gruodžio, teip kad prieš 18 dieną gruodžio butų rezultatai prisųsti į organą. Paduodami rezultatus, paduokite aiškiai ir trumpai.

M. Paltanavičia, prez.

(„Apie ką turime pasikalbėti per susirinkimus“—bus kitam numeryj. Red.)

Kasos stovis.

Įplaukimai:

Nuo paskutinės atskaitos 19 rugsėjo užsimokėjo šios kuopos ir pavieniai sąnariai:
3 kuopa Plymouth, Pa. \$18.00
71 kp. Cambridge Port, Mass. 14.40
4 Westville, Ill. 3.60

Pavieniai sąnariai

J. Naujokas, New York 60
A. Matuzas Manila, P. I. 1.00
Mot. Ešoraitis, Thorp, Wis. 60
A. Lesniauskas, New York 1.20

\$39.40

Buvo (V. L. N. 38) \$299.65

Viso labo \$339.05

T. M. D. kasierius,

I. M. Kazunas.

Atsišaukimas

C. Rev. Šelpimo K-to.

(Prie 4 atskaitos tilpusios 45 num.)

Aukos, nors neperstojo plaukė ant aukuro šventos karės už laisvę, vienok, pagal skaitlių čia apsigyvenusių lietuvių ir jų tautišką supratimą, plaukia labai mažai. Lietuviai, ziema artinasi, ilgesni ir nuobodesni vakarai. Rengkite prakalbas tverkit vietinius revoliucijos šelpimui komitetus iš sąnarių visų draugystė, išrinkit kolektorius, išmintingus, atsakančius vyrus, išduokit knygutes su paliudijimais draugystė, ir leiskit eiti per lietuviškas stubas kolektuoti. Ar tai mes, čia budami, pri-valgę ir šiltai apsirėdę, turėtumėm drovėtis arba tingėt pagalbėt tėvynę, jeigu mūsų tikri broliai tėvynėj nesibijo mudyties savo kraujuose už gėrovę tautos, krašto ir žmonijos?... Darban, jūs visi suprantantieji vargus ir reikalus mūsų, kaipo tautos, kad mūsų 5-ta atskaita galėtų būti daug ilgesnė ir malonesnė mūsų broliams Lietuvoje, kad netrukėtų atskaitoj nė vieno lietuvių apgyvento miestelio Amerikoj, nė vieno vardo gero tautičio lietuviu. Juk, draugai, mažai galit reikalauti paguodonės nuo visuomenės, mažai turite tiesų vadinties „tikrais lietuvišiais“ jei visas jūsų darbas tautos labui remsis vien ant parašymo kokios menkos korespondencijos su paprastu šauksmu: „pas mus nėra apšviestiesnių, nėra kam dirbti“! Kodėl nėra? Tu esi, drauge,

tas apšviestenyšis, nes jau supranti, kad reiktų dirbti, tai kodėl lauki? Dirbk, dirbk, dirbk! Kiti vėlšaukia: „vyrai! darban, visi sukruskim, o kalnus nuversime!“ o pažiūrėk į atskaitas, ar vardus aukautojų, tokių didvyrių vardo neparegėsi. Todėl nepasiganėdinkim rugojimu ir kaltinimais kitų ir šauksmu kitų darbą, bet dirbkim, dirbkim patys. Žvilktėrėkit į atskaitas „Kovcs“ po rubrika „Aukos Revoliucijos Reikalams“, arba į nekurių laikraščių rėdyčių atskaitas. Visur užtėmsit aukas „Iš Springfield, Ill.“ Juk tame lietuvių nėra dešimtos dalies sulyginus su daugybe kitų vietų, o iš čia teip aukos plaukia? Kas tą padaro? Neturi jie kalbėtojų su aukso lupoms, kurie galėtų juos prie darbo pritraukti, jie neturtingesni už kitus, vienok jie dirba viens už kitą, ir tas darbas pastatė juos ant to garbingo laipsnio kad juos galima pastatyti paveikslu visiems Amerikos lietuviams. Argi to negalima padaryti ir kitur? Juk ir tenai yra teip tamsių kaip ir kitur ir priešų tautiškų darbų netruksta, bet geras darbininkas tokias kliūtis lengvai pergali. Tikimės ne apsivilti, ir a'eityje pamatyt daugiau tokių tautiečių kaip Springfildiečiai, Ill. Laidykite už garbę savo miesto ir savo vardą pamatę atskaitose, kur kiekvienas nemirtingai paženklinas kaip tikras tautietis!

Centr. Komitetas Rev. Šelp.
Prezidentas, kun. M. Pėža,
Kasierius, Theo. R. Dudas,
Sun. sekretorius Šernas,
Fin. sekret., F. J. Bagočius.

Didžiojo skerdiko galas.

Viens garsiausių Maskolijos „skerdikų“, didis kraugerys, sargus caro apginėjas, Peterhofs caro rumų prižiūrė-

tojas—komendantas jenarolas Dmitryj Trepov mirė rugsėjo 15 d. 1906 m.

Kaip žinoma, apie rugpjūčio 20 d. liko areštuotas vyriausias caro dvaro virėjas ir da ar 3 tarnaujantieji. Areštavo už užnuodijimą Trepovo... Neiširta, ar tik susekė, jog valgis buvo užnuodytas. Bet žinia, kad nuo to laiko janarolo sveikata sumenkėjo. Jau ir pirma jo sveikata ne kokia buvusi. Sako, kelioms savaitėms prieš pazikėsinimą su nuodais, kada liko nušautas janarolas Kozlovas, klaidingai šoviko priimtas už Trepovą, pastarasis karčiai nusijuokęs ir pasakęs: „Tegul neužsiduoda teip daug darbo, galas ir be to ateis greitai“. Trepovas norėjęs da važiuot į užsienį gydytis, tik nuo tos kelionės jį sulaukė pasikėsinimo pavojus, o, antro, jis laukęs paskiriant kitą į jo vietą, kad galėtų jam perduoti visas ypatingas žinias, reikalingas naujam caro rumų komendantui. Jautęs skaudėjimus krutinėje, šonuose ir gerklėje, bet iki galui nenorėjęs gulti į lovą. Prie tam, kaip praneša Amerikos anglišku dienraščių telegramai,—Peterhofs rumų s a n i t a r i š . k o s sąlygos daug padidinos janarolo ligą. Nors dvi savaites prieš smertį buvo paliuosuotas nuo tarnystės... Vienok niekur neišvažiavo.

Numirė netikėtai. Apie 6-tą valandą vakare pasakęs pačiam, kad einąs pasilsėt, prašęs pabudėt ant 8 val., kuomet tarnas rado jį jau negyvą savam gabinete. Nuėjus pasilsėt, sako, jis radęs ant stalo laišką, kuriame buvo grėsiama, jog jis taps nužudytas... Tas galutinai suspaudė budeliui širdį ir jį paliovė plakus...

Bet ne vien revoliucijonierių „troškimas“ kraugerio galio įvarė „kruvinąjį skerdiką“ į tužmąstį ir desperaciją, kas jo sveikatą už vis labiau ėdė. Jo „rupesčiai“ prasidėjo nuo

rugpjūčio 15 d., kada buvo Peterhofs caro ir jo artimųjų taryba. Trepovas tąsyk buk pasakęs: „Padarėme baisią klaidą, kad nesufarmavom ministerių kabineto iš visuomenės atstovų“.

Caras Mikalojus išgirdęs tą pasargą baisiai užširdo ir nuo to sykio saugodavosi susitikti su Trepovu! O kada šitas jam padavė savo išdirbtą sumanymą apie pardavimą valstiečiams valdžios žemės, tai caras šaltai pasakęs, kad tą dokumentą atiduotų did-kunigaikščiui Mikalojui, didžiausiam Trepovo priešui. Did-kunigaikštis, perskaitęs sumanymą, teip pasakė Trepovui: „Keistai išrodo, kad tamista dabar pasidarei liberalu po to, kaip tamistą norėjo nunuodyt. Tamista esi liberalu iš baimės prieš revoliuciją, o ne iš persitikrinimo“.

Toks tų augščiausiųjų ypatų pasielgimas jį galutinai nuiludino. Jis buvo mylimiausias caro valios įkuntoju, tos valios, nuo kurios milijonų žmonių skurdžios ašaros sunkėsi—sunkėsi ir apneškė jures—plaučias, kaip visa Rusija, giliai, kaip „Dievo pateptų“ išgamiškoji niekšystė ir prakeiktybė,—kurias ta pati valia nuraudavo krauju kovotojų už žmonių laisvę ir gerovę.

Ir štai tas kraugerys genijus už „liberališkumą“ tapo caro paniekintas... Ne miela jam žiūrėti į kraujo jures, prie kurių pripildymo pats buvo prisidėjęs, baugu jam žiūrėti į pluduriuojančius žmonių kaulų kalnus, jau mato iš jų kylančią, kaip iš ugniakalnių, keišto ugnį, vis labiau ir labiau apsiaučiančią juodąjį gliumais dvokiantį „viešpatystės laivą“. Ner jau čia vietos... išmestas iš vairininkų skaičiaus, užgrustas į kamputį, laivo valdytojaus paniekintas, o kitų jo pagalbininkų išjuokiamas už... liberalizmą! už baimę, kad laivas gal nuskęsti

kraujuose....

Teip paprastai atsilygina kraugeriai—despotai su savo tarnais—budeliais. Da baisiau žmonija atlygys savo despotams!

Caras nebuvo nė ant Trepovo laidotuvių... Jis tuomet buvo ant jurių Finlandijos pakraščiuose; čia pasiliko pagal Stolypino patarimą, nes koplyčioje, kur gulėjo Trepovo lavonas, rado sklepe eksploduojančios medegos ir bombų.... Prieš laidotuves tapo areštuota 6 caro valdininkai, kurie buk buvo susitarę mesti bombą į carą....

J. B.

Isz visur.

Batumo Argo laivų draugija įsteigė naują liniją. Dabar bus tiesioginis susinešimas iš Juodųjų jurių portų su Amerikos portais.

Prancuzų povandeninis laivas „Liutin“ pakraščiuose Biserio, Tunis, laike manevrų išplaukė į jures ir panėręs daugiau nebeiškilo. Vienas apicieris ir 14 juriuinkų veikiausiai teipgi kartu su laivu bus prazuve.

Marumas Europoj ir Amerikoj. Europoj kas—mets miršta 10-11 milijonų žmonių, kuomet nėra nė epidemijų nė karių. Tai maž—daug 27 iš tūkstančio. Daugiausia miršta pirmuose gyvenimo metuose: 250 iš 1,000. Didžiausias myrių skaitlius tenka Rusijai, nes iš 1,000 žmonių miršta 35, kuomet Vengrijoje miršta 30 iš 1,000, Austrijoj 27, Italijoj ir Ispanijoj 26, Vokietijoj 25, Prancuzijoj 22, Šveicarijoj 21, Anglijoj 20, Švedijoj ir Norvegijoj tik 17 iš 1000.

Skaičius senukų, turinčių per 70 metų, yra didžiausias, sulyginant su visuotinu skaičium, Prancuzijoj, kur jų yra

44 iš 1,000 žmonių; Norvegijoje 40, Švedijoje 33, Italijoje 31, Šveicarijoje 30, Anglijoje 27, Vokietijoje 26, Ispanijoje 24, Austrijoje 23, Vengrijoje 18. Jungtinėse Am. Valst. kasmet miršta 17 žmonių iš 1000. Kas-kuriuos miestuos marumas didesnis arba mažesnis už abelą marumą. Teip: New Yorke miršta 20 iš 1000, Philadelphia 21, Pittsburg 20, New Orleans 28, Buffalo 15, Chicago 16, Cleveland 17, St. Paul 10, San Francisco 20, Los Angeles 18, Milwaukee 16.

Apie popiežių paprastai kalba, kad jis „menku daiktu pasikakinąs“. Katalikiški laikraščiai rašo, kad šv. tėvas dabar pats apsiims prižiūrėti savo mantos įplauką, kuri siekia lygius 6 milijonus, t. y. — 3 milijonai susideda iš procentų nuo popiežiaus kapitalo, o 3 mil yra visų katalikų suaukauta. Tą sumą popiežius per metus suvartoja saviems reikams ir jeigu katalikai neaukautų daugiau, kaip tiek, tai kiti visi reikalai (vatikano, misijų ir tt.) turėtų nūpulti. Tai-gi popiežius — milijonierius ir procentininkas. Geras katalikams pavyzdys — stengtis pralobti iš procentų.

Odesos general-gubernatorius einant gaudams apie didelės mieste demonstracijas 30 d. spalio, išleido atsišaukimą į miestelėnus šalintis visokių demonstracijų, kurios be jokio skyriaus per kariumenę bus išsklaidomos.

Laikraščiai rašo, kad Europos viešpačių ir didžiųjų rateliuose užima vietą didelis nesmagumas, kad viešpataujantysis Hesse-Darmstadto didysis kunigaikštis yra... socialistas. Pripažįstas socializmas ir noris, kad jo valdžioje būtų ir socialistai valdininkai.

Maniloje 24-to pėkštinių pulko paapicieris Taylor susibaręs su to pačio pulko leitenantu Calvert, paleido šuvį ir leitenantą ant vietos užšovė.

Atsakymai.

M. A. Zeltchiui. Raštelis: „Kurtinys darosi girdinčiu“, netinka.

Balius! Balius!

New Britain, Conn. 34 kuopa Sus. L. A. parengia didelį balių subatos vakarę, 17 d. lapkričio 1906 m., ant Turner Hall, Arch str. Balius prasidės 7 val. vakarę ir trauksis iki 12 naktį. Kviečiam visus lietuvius ir lietuvaiteis atsilankyti ir linksmai vakarą praleist. Įžanga vyrams 25 c., moterims dykai.

Komitetas.

Prakalbos Dainos Teatras ir Balius!

Dr-tės D. L. K. Gedimino antsibus 29 šio mėnesio, prasidės ant 2 po pietų svetainėje Add Fellows Hall ant 18 ir Sarah st. Sout Side Pittsburg, Pa. Lošiama bus drama „Velnius Spąstuose“, kalbės F. J. Bagočius, dainuos Alfe ghenys dainoriai, grajjs Wilmerdingo muzikantai.

Įžanga vyrams 50c., moterims 25c.

Visus širdingai kviečia
Komitetas.

Pirmas Didelis Balius Lietuviškos parapijos.

Bridgeport, Conn. kuris atsibus 28 d. Lapkričio (November) vakarę, prieš (Thanksgiving day) ant naujos salės Germania 1800 N. Main str. Muzikantai bus pirmos klisos. Užprašom visus lietuvius ir lietuvaiteis iš Bridgeport ir iš aplinkinių, susirinkit kuono daugiausia. Įžanga 25c.

Užprašo Komitetas.

Jurgis Baronas,
keliaujantis agentas
„Vienybės Lietuvninkų“.

Naudingumas mainieriu unijos.

Delko naujai pribuvę į anglies šalį turėtų prie unijos prisirašyti.

Neseniai laikytoj prakalboj prez. J. Mitchellis kalbėjo apie reikallngumą, kad anie tuksantčiai darbininkų kasmet pribunanti į anglies šalį, laiku įgytų apšvietimą. Čia atsime nam, kokios sunkenybės stojas prieš žmogų naujai pribuvusį nemokantį šios šalies kalbą ir budus. Tai galima pasakyti apie mūsų žmones. Jie čionai pribuvę atranda, kad daug reikia jiems mokintis.

Tie vienok, ką atvažiuoja į anglies kraštą ir čionai kasyklose darbą gauna, viename dalyke naudingiau stovi ne tie, ką fabrikuose darbą randa. Tai yra, jiems siulosi proga prisirašyti prie mainierių unijos ir tosios didelės organizacijos susirinkimuose patirti daug kas jiems ant didelės naudos išeis.

Unija labai pasirupina apie šituos darbininkus. Ji nori, kad jie nueitų ant vietinių unijos mingų ir ten savo kalboj patirs, kas jiems reikalinga žinoti. Už tai geriausias daiktas prisirašyti prie unijos ir nueiti ant mingų, kuriuos laiko ta unijos šaka. Tokiu budu jis patirs viską. Jeigu kyla jam koki ginčai kasykloje, unijos urėdninkai bus gatavi taikinti, kur taikinti galima. O lygiu laiku, nueidamas ant mingų, išmoks angliską kalbą daug greičiau, negu neprigulėtų ir tik nuo kokių savo draugų turėtų mokintis.

Prigulėjimas prie unijos išmokys jį pasitikėti ant savęs, o jeigu norės pastoti valstiečiu, tai per uniją daug greičiau išmoks apie ukėsystės naudą ir pareigas, ne kokiu nors kitu budu.

Už tai sakom savo tautiečiams, atėjusiems ir ateinančiams į šitą kraštą, kad neužtruktų nė dienos prisirašyme prie mainierių unijos ir pasinaudojime iš visoko, ką toji suteikia.

Aukos.

Revoliucijos reikalams.

Iš Wanamie, Pa. P. Sarpalius, P. Sarpalius Jr., M. Gerulis, J. Bindokas, J. Bindokas, J. Sarpalius, M. Sarpalius Jr., J. Vaivada, V. Kudlinkas po 25 c.; K. Frankutis 50 c.; J. Cimbolaitis 10 c.; V. Vosylius, A. Stravinskas, J. Mikellionis, J. Bindokas, V. Kudlinkas, J. Sarpalius Jr., S. Zalnieraitis, P. Sarpalius, Elz. Mačiulioniutė, M. Kuklis, T. Kunca, J. Simbolaitis, J. Vaivada, A. Kunigiškis, A. Serkšnas, J. Valentukonis, J. Prusaitis, P. Sarpalius Jr., T. Butkevčius po 25 c.; J. Kvederavyčia, J. Antanavičia po 10c.; M. Gerutis, J. Bindokas, Ag. Sarpaliukė po 50 c. — \$9,25. Revoliucijai \$4,75, kitką kankiniams.

Iš New Britain, Conn. J. Plakauckas, A. Malinauskas, T. Dulinskis, V. Dimitravyčia, K. Baikauskas, V. Vaitkevčia, J. Tutlis po 25 c. Smulkesnių aukų 10 c. Nutraukus 5 c. už prisuntimą — \$1,80

Iš viso \$6,55

Buvo žr. „V.L.“ nr.42 \$40,71

Viso labo \$47,26

Kankiniams.

Iš Wanamie, Pa. \$4 50

Buvo \$2,70

Viso labo \$7,20

Vardai aukautojų Brooklyne ant prakalbų rugsėjo 15 d. Pinigai perduoti vietiniam Rev. Selp. Kom. (žiur. koresp. iš Brook., N. Y. „V.“ nr. 41).

D. Raskevičius, J. Stalioraitis, K. Kuntrimas, K. Rapečka, J. Belkunas, Povilas A., A. Balčius, A. Mazonis, K. No-reika, L. Šebate, M. Jurgelionienė, A. Steponaitis, V. Storuška K. Liutkevičius po 50c.; J. Stankevičius, \$1,00; J. Grinius 75 c.; A. Petruška 35 c.; B. Tanbuta, Nežinomas, J. Minikis, V. M. Kraučionas, V. Milleris, V. Daubara, P. Sinkevičius, J. Stankevičius, J. Šeltis, A. Ruks, A. Matulionis, Jonas L., V. Juozapayčius, K. Raluška po 25 c. Smulkių aukų \$1,90.

Lietuviu tauta

senoveje ir sziaudien.

Parašė J. Šliupas M. D.

TOMAS ANTRAS.

(Tęsa.)

ant jų girtuoklystės. „Lietuviškuose miestuose nėra tankesnių darbaviečių kaip tos, kur verdasi iš rugių degtinė ir alus. Tuos gėralus imasi drauge ir į karę; o jeigu atsitinka gerti tiktai vandenį, tai nepaprastę prie jo gaišta iš tampymų (nuo gumbo) ir slogų. Valsčionis dienas ir naktis perleidžia karčiame, liepdami išmokintoms meškoms linksminti savę šokinėjimais prie volynkos ir užmiršę apie savę lauką. Todėl, pralaidavoję turtą, jie neretai ateina iki badui ir imasi už vagystės ir žmogžudystės; tokiu budu jeib-kokioj Lietuvos provincijoj per vieną mėnesį daugiaus žmonių nubaudžia mirtinai už šituos nusikaltimus, negu visose žemėse Totorių ir Moskvėnų bėgyje šimto ar dviejų šimtų metų (!). Gėrynėse tankiai atsitinka barnys. Dieną prasideda pas mus gėrimu degtinės; dar patale gulėdami krykštauja: „vyno, duokite vyno!“ Ir geriatą nuodą vyrai, motėrs ir jaunikaičiai ant ulyčių, ant rinkų, ir prisigėrę nieko negali daryti kaip tiktai miegoti“. Tuomi tarpu Moskvijoje didis kniazis Ivanas (III) „atvertė savo žmones prie blaivumo, visur uždraudę karčiamas“. Todėl ten nėra karčiamų, ir jeigu pas kokį nors ukininką atras nors lašą vyno, tai visą jo namą išardo, konfiskuoja lobius, tarnai ir kaimynai, gyvenanti tame pat kaime, baudžiami esti, o pats ant visados sodinamas esti į kalėjimą. Dėlei blaivumo „Moskviškiai miestai turi apstą visokių meistrų, kurie, siųsdami mums medinius kaušus ir lazdas dėl pasirėmimo silpniems, seniems ir girtiems, balnus, jėtis, papuošalus ir visokius bruklius, grobia nuo mūsų auksą“. Nepatėmydamas susilpimo vyriausios valdžios savoj tėvynėje, Michalonis tiktai pasiplatinimu liuono ir girtybės išuiskina netekimą miestų ir skryčių, užkariautų per Moskvos viešpačius, kurių žmonės blaivūs ir nuolatos ginkluoti, o drutvietės apveizėtos nuolatiniais garnizonais, kurie nepavelyja nienkam sėdėti vienval namie, bet pailliui siunčia ant parubežinės sargybos.

„Lietuvoje vienas urėdininkas užima dešimtį urėdų, o kiti prašalinti yra nuo valdžios darbų. Moskvėnai gi užlaiko lygų tarpe savųjų ir neduoda vienam daug urėdų; valdymą vien miesto ant metų arba daugiausiai ant dviejų jie paveda dviem valdymieram drauge ir dviem notaram (djakam). Iš to priedvariniai, tikėdamiesi gauti viršininkystę, uoliaus tarnauja savam viešpačiui, ir valdymierai geriaus apsieina su pavaldiniais, zinodami, kad jie turi išduoti atskaitą ir patekti po sudu, nėra apskūstasai už kyšius esti priverstas eiti į dvikovystę (lauką) su įartintuoju, nors tasai prigulėtų prie žemesnės luomos“. „Jų kniazis saugiai elgiasi naminėje ukėje, nieko neniekindamas, teip jog parduoda net šiaudus. Jo česnyse pasiduoda didelės auksinės ir sidabrinės kupkos, vadinamos šiaudinėmis, beje įgytos už parduotus šiaudus. Iš atsargaus padalinimo urėdų jis dar turi ir tą gerovę, kad tie, kuriuos siunčia apginti rubežius savos žemės, atlikti visokius draugijos reikalus ir net į tolimiausias pasiuntinystes, atlieka tą vis-

ką savo lėšomis. Už gerą išpildymą atlyginama esti jiems ne pinigais, bet vietomis valdymierų. O pas mus atbulai, jeigu kas esti siunčiamas kur-nors, nors to nebutų užsipelnęs, gauti paprastai per daug pinigų iš yzdo, nors daugelis sugrįžta, nieko neatlikę. Kelionėje toki žmonės esti sunkumu tiems, per kurių valdynes važiuoja, nukamuodami juos padvodomis. Moskvijoje gi niekas neturi tiesos imti patvadas, apart greitunų viešpatystės reikaluose; greitu važiavimu ir tankiu mainymu nuilsusių arklių (nėsa visur stovi to dėlei pagatavi šviezi ir sveiki arkliai), jie itin greitai pristato žinias. O pas mus priedvariniai reikalauja patvadų dėl pervežimo savų daigtų, iš ko kyla trukumas patvadų ir mės nepasirengę nukenčiame užpuolius neprietiųjų, užgulančių pirma negu ateina žinios apie jų pribuvimą. Neseniai pas mus nuo patvadinės pareigos tapo atvalnyti ir tie, kurie kuomet-nors įgyjo savo žemes vienatinai su prievole atlikti ją ant visų kelių, einančių į mūsų sostapylę Vilnių iš šalių Moskvos, Totorių ir Turų“. Visatinai savuose užrašuose Michalonis reiškiai perstato viršinimą Lietuvos per Moskvą viešpatystės reikaluose, nors katalikas ir lietuviškas patrijotas jis nemėgsta rytinių susiedų, ir vadina Moskviškius žmonėmis kytriais, nepatikimais, negrynširdžiais.

Pagedimas papročių palytėjo, zinoma, ir moteris. Michalonis teip nekantantas iš savų sātėvainių, jog jas stato žemiaus už Totorių moteris. „Totoriai laiko savas pačias užslėptose vietose, o mūsų pačios vaikščioja po namus dykos draugėje vyrų, beveik vyriškuose drabužiuose. Iš to geiduliai“. Nupuo limas moterių dorybės Lietuvoje, anot autoriaus nuomonės prasidėjo nuo to laiko, kada didi Lietuvos kunigaikščiai suteikė joms tiesas paveldėjimo ir paliko valną pasirinkimą vyrų; kuomet pirma patys paskirdavo joms vedlius, ypač iš žmonių, kurie buvo pagarsėję savo kariškais kiltumais. Dabar gi, pasitikėdamos ant tulos dalies tėvonijos, jos pastojo netvarkios, emė niekinti dorybę, neklausyti globėjų, gimdytojų, vyrų ir rengti pirmlaikinį mirimą gyviesiems. „Pas mus tulos moters valdo keletą vyrų, turėdamos kaimus, miestus, žemes, vienos ant tiesų tuomlaikinio panaudojimo, kitos ant tiesų paveldėjimo, ir tame geidulyje viršininkavimo jos gyvena neva mergaudamos ar našlaudamos neapinasriuotos, kaipo sunkenybė pavaldiniam, persekiuodamos vienus neapikanta, prapuldydamos kitus akla meile“. Apie liuoną ir skaitlingą svieta kiltųjų moterių galima spręsti iš to, kad kitą „lietuvišką karzygę“ veža ant dievmaldystės arba į česnį nuo 6 iki 8 vežimų.

Tokiais pat tamsiais dazais jis perstato prispaudimą praščiokų per šlėktą. Teip, dėlei nevalės suiminių pas Totorius, jis sako: „O mės laikome nuolatinėje nevalioje savus žmones, gautus ne karėje ir ne pirkimu, prigulinčius ne prie svetimos, bet prie mūsų gentės ir tikybos, našlaičius, beturčius, papuolusius į spąstus per susituokimą su nevalninkėmis; mės ūarkome savo valdžią ant jų, kamuodami juos, sudarkydami, užmušdami be teismo, dėlei menkiausio nužiurėjimo. Pas Totorius ir Moskvėnus nė vienas urėdinkas negali užmušti žmogų net prie akyplēšaus nusizengimo—ta tiesa pavesta tiktai teisdariams vyriausiuose miestuose. O pas mus po visus vienkiemius ir kaimus daromi yra nusprendimai apie gyvastvą žmonių“.

Iš šitų skundų aišku yra, ant kiek išsiplėtojimas baudžiūninkų luomos ir sulyginimas jos su kalpija apsklembė

atsinešančius čionai įstatymus Lietuviškųjų Statutų. Juridiškai pusė buvo sekė paskui faktiškąją, beje, — kaip tatai ir visur esti—įstatymai suteikė įstatymiškas formas tam, kas jau seniai įsivyravę buvo gyvenime.

Apšvietos reikalai tarp Prūsų ir Latvių.

Jau 1518 m. Gedanoje Liuterio mokslas viešėjo, ir veikiai pasiplatino po visą Prusiją; pamokslininkaujant liuteriškoms pamokslininkams, abrozus ir relikvijas nešė lauk iš bažnyčių, zokoninkai ir minyškos bėgo iš klioštorių, net mokytas vyskupas Samijos, Jurgis v. Polenz, stėjo už naują mokslą ir jau 1523 m. drauge su Briesmman'u, kurį pats Liuteris buvo atsiuntęs į Prusiją, katedroje Karaliaučiaus skelbė evangeliją naujoje dvaseje. Zokono ritteriai negalėjo savo ploščiuose ant ulyčių pasirodyti be apjuokimo žmonių, ir dėlto jie veikiai juos nusivilkė padėjo visiškai. O Liuteriui su Melanchthonu patariant, Albertas pametė kvailą zokono regulą, vedė pačią ir Prusiją pavertė į svietišką ercogystę 1525 m. po lenkų viršvaldysta.

Lenkų poetas Jonas Rybinskis gimė arti Gedanos aplink 1560 m. Mokėsi Gedanoje ir Toruniuje. Nuo 1589 m. trumpai buvo mokytoju lenkiškos kalbos Gedanos mokykloje. Tarp kitų rašė lyriškas eiles į Levų Sapiegą, lietuvišką kanclerį ir kitus.

Dabar akys tapo atkreiptos ant apšvietimo žmonių, tačiau drauge su apšvieta jungėsi jau kruvon ir vokietybė. „Jau 16-tame šimtmeetyje sunus tikrų lietuvių, pamokinti partikulariškose arba šiaip Tilžėje ar Karaliaučiuje, įsilipdavo į vokišką amboną ir nors nepaliaudavo savo šalies kalboje buvę veiklūs, tai vis-gi jie atsitraukdavo nuo tautiško elemento, kurio per tai asimiliacija (su vokiečiais) tarpo“ (Friedeberg).

Kelmėje (Kulm) iš priezasties anuometinių karių turtai mokslainės, beje dvarai Gogolin ir Šerbernakiai daug nukentėjo, miestas vėl juos atsiėmė, o vyskupas atsiėmė Žakių malūną, ir tik tai 1518 m. malūnas vėl tapo atgrąntas mokslainėi; o dvarų dėlei 1525 m. miestas buvo skūstas į žemišką teisumą Toruniuje, ir dovanas galiausiai turėjo gražinti. Platinanties reformacijai čion mokslainė visiškai nupuolė. Aplink 1537 m. stengėsi ją atkelti iš puolimo vyskupas Varmijos Jonas Dantyček (gimęs Gedanoje 1485 m., mirė Heiloberge 1540 m.; atsiženklina kaip lotyniškas poetas), pavesdamas rupestį apie mokslainę kokiam daktarui medicinos Jeronimui Aurimontanui, kurs išdavė net keletą kunigų dėl tos mokslainės. Jonui Liubodziejskiui vyskupaujant, kada šlėkta prūsų ir miestai priėmė reformaciją, miestas aplink 1554 m. parkvietė ant mokinio į Kelmę Joną Hoppių, profesorių prie akademijos Karaliaučiuje. Tasai tarp mokintinių ėmė platinti liuterybę. Kad jį už tai vyskupas išvijo, šlėktos reimas Grudziądze velyjo sugražinti mokinioją, atgal ir nuo karaliaus įgyjo atsakantį paliepiamą. Vyskupui pasalaujant, Hoppius išvažiavo į Elbingą rektoriauti prie gimnazijos 1555 m. Dabar mokslainė visai nupuolė. Pradžioje 16-to amžiaus Galimackis buvo palikęs mokslainėi legatą — 540 grivinų.

Seniausią mokslainių rėdą Prusuose davęs yra ercogas Albertas, ir anoje jis ištarė velyjimą, kad visose mokslainėse laikytusi „graži krikščioniška drausmė“, kad mokintų iš Liuterio mažojo katechizmo ir tt. Teip pat Albrechtas įsteigė Karaliaučiuje Albertinos universitetą, kurs turėjo būti tikru

glamonėtoju vokietybės, ką jis ganėtina gerai atsiekė. Mokiniojai čion atvykdavo iš Pragos ir Štrasburgo. Pragoje čion lotyniškoji kalba vartojama buvo išguldinėjimuose, vėliau jau vokiškoji.

Ercokas Albrechtas, panaikinęs asabišką burų baudžiamą, teip-gi paliepė, kad tarpe 28 aliumnų, besimokinančių ant kunigystės kunigaikščio lėšomis aliumnate, prie universiteto prikergtame, 8 turį kilę buti iš Lietuvių giminės. Vienas iš tokių mokintinių buvo Mosvidius, teip-gi tojo brotainis Vilentas, kurs išleido spaudoje nedėdienių evangelijas ir epistolas, kentėjimus Išganytojo ir 53 skirsnių Jesaijo lietuviškame išguldyme.

Albrechtas liepė pirmas atspausti lietuvišką M. Liuterio katechizmą. Tai-gi liuteranizmas stėjo ant Lietuvos slenkisnio naminiuose rubuose, vienok neturėjo didelio pasisekimo, turbūt dėl savo vokiškumo, kuriuomi liuteranizmas ir lyg šiam laik atsiduoda. Jonas Brėtkunas (lotyn. Bretkius, vokiškai Brettchen) buvo protestonišku kunigu pabaigoje 16-to šimtmečio (mirė 1603 m.); pirma gyveno Lietuvių aplinkėse ir Labguvos mieste, o po tam Karaliaučiuje, kaipo pamokslininkas prie lietuviškos bažnyčios. Jis guldė į liet. kalbą Bibliją, išleido lietuviškas giesmes, ir parašė „Historia Rerum Prussicarum“ (Praetor. 4), kuri rankraštyje dingo. Aplinkėse Labguvos jis tuomet rado dar daug liekanų pagoniškumo (woselbst er viel abgoetterey gefunden. Praetor. 4).

Teip-gi provincijiškes mokyklas įsteigė Albrechtas — Tilžėje dėl Lietuvių, Lyke dėl Lenkų, Salfelde¹⁾ dėl vokiečių.

Likimas *Scholos Tilsensis*, ypačiai pradžioje jos gyvenimo, buvo tas pats kaip kad likimas miesto Tilžės. „Itin tankiai miesto liežiuviai žiauria ranka įsikišo į atsitikimus sumernėjusio mokyklos gyvenimo, žinoma ne su nauda mokslainiškos drausmės, nėra tankūs vaidai tarp rektoriaus ir archikunigo tankiausiai tuomi tiesiok buvo paastrinami ir visuomet veikioji moterių vaidintuvė atzenklino moterystės ginčus apsiavedusių ir skundimus už nemoralšką gyvenimą ant vienstypių mokiniojų dar ypatingais visokeriopais perdėjimais. Atmainingi laikai, atmainingi abrozai! Teatriški mokslainėje perstatymai ir visokios šventės, rusti karės bėda ir pikta barnis... Viskas yra perėję per provincijišką mokslainę palei Niamuno upę“. (Friedeberg). Dar prieš įsteigimą partikularo 1506 m. ten traukdavo mokintiniai net iš Kauno, Rygos ir Vilniaus ant mokinimosi. Tilžės dumčiai reikalavo, kad ercokas savo lėšomis apveizėtų keletą gabesnių mokintinių, ar tai vaikų lietuviškų kunigų ar kitų biednų ukėsu. Pirmu rektoriumi partikulariškės mokslainės 1506 m. tapo per markgrovą Jurgį Pridrikį paskirtas Valentinas Tenneris iš Karaliaučiaus, kurs rektoriavo iki 1598 m., kada tapo atleistas už susipykimą su burgomistru.

Dėl gero mokslainių ir apšvietimo kunigija, nors ji didokas duokles ant to rinko, visai nieko nedarė, pati iš paties dugno sugedusi budama (nes ne vieną vyskupą tuomet Lenkijoje ir Prusuose „prancuzai“ suėdė), ir drauge dar priešinosi

1) Salfeldo įsteigta šiandien yra karališkąja žmonių mokykla, miestas-gi turi nedaug viršaus 2.000 gyventojų.

(Toliau bus)

Didelis Ballius!

Parengtas Pittstono 7-tos kuopos Susiv. L. A. Bus Seredoj 28 dieną Lapkričio 1906 m. Prasidės 7 val. vakare, ant Armory Hall, Pittston, Pa.

Užkviečiam visus lietuvius ir lietuvaites, kaip vietinius taip ir iš visos apielinkės pasilinksinti. Muzika bus kopiausia. Komitetas. Įžanga 25c.

Atsišaukimas.

Atsišaukiu į brolius lietuvius teiposgi ir į vietines draugystes, prašydama jų pagelbos. Aš tapau sužeistas anglų kasyklose kaip daktarai tvirtina, kad negalėsiu ilgą laiką dirbti, teiks pagalbėti broliai pagal jų išgalę. Pinigas siūsdami adriukit šiaip: Chas Chachancki Bx 594 Taylorville, Ill.

Lietuviškas Teatras.

Lietuvių Teatro Mylėtojų Draugystė parengė ant 19 d. Lapkričio 1906 m. Lithuanian Central Hall!! ant Barre str. Baltimore, M. D. Komedija 3-se aktuose po vardu „Velnias Spastuose“. Iš lietuvių gyvenimo Lietuvoje, išrodanti kaip žydai prigaudinėje mūsų žmones. Komedija pilna juokų, kur bus galima prisijuokti. Po perstatymui bus šokiai iki vėlybai nakčiai. Malonų tautiečiai ir tautietės užprašomi nuoširdžiai atsilankyti ant to vakaro, kur bus linksma praleisti laiką laike perstatymo, o po perstatymo prie gardaus alučio ir šokių. Įėjimas 25c. kiekvienam. Prasidės ant 7:30 vakare. Komitetas.

60 YEARS' EXPERIENCE

PATENTS

TRADE MARKS
DESIGNS
COPYRIGHTS & C.

Anyone sending a sketch and description may quickly ascertain our opinion free whether an invention is probably patentable. Communications strictly confidential. HANDBOOK on Patents sent free. Oldest agency for securing patents. Patents taken through Munn & Co. receive special notice, without charge, in the

Scientific American.

A handsomely illustrated weekly. Largest circulation of any scientific journal. Terms, \$3 a year; four months, \$1. Sold by all newsdealers.

MUNN & Co. 361 Broadway, New York
Branch Office, 625 F St., Washington, D. C.

Jon Wasczila,

Pasiuva puikiai drabuzius ant visokių madų, kaip vyrams taip ir moterims siutus.

Reikale meldžiame tautiečių atsilankyti ir persitikrinti iš mūsų darbo gerumo.

Jonas Vasczila
E. 14 st. and Walnut st.
BERWICK, PA.

Mieli Broliai ir Seserys!

Do du žinoti, kad aš darbuoju, dabar darbuoju ir ant toliau darbuojusiu platiniame mokslo tarp lietuvių ir lietuvaičių. Žinote, kad mokslas tai yra mūsų išganymas, jis yra brangesnis už viską, net ir už auką! — Mokslas mus apšvičia, duoda išganymą, pavalgydina, apdengia, suteikia sveikatą, ligą pagyvenimą už tai ko sveiką protą ir praežalina prižastis kurios kankina mūsų protą.

Kada mes apsisveičiam tai dažinom kas yra Dievas, Dangus ir Žemė. Teipgi dažinom kas yra velniai, pekla, žmonės ir ką jie gali padaryti; keno nuomonės, keno rankos ir kas ant žemės yra vadovu, kapitalistas ar velnias. Dažinome kas mus užlaiko, keno protas mus pavalgydina ir apdengia

Mes, mieli broliai ir seserys, dirbame ir vargstame per visą savo amžių, kovojame sunkiai, sunia su lietuvių savo pabalgai, bet keno yra kaltė? Ar ne mūsų pacijų? Jog patys nesimokiam jokio amato, ne rasco ir savo vaikus nemoכיam, tai laz kur-gi, mieli broliai ir seserys, mes galime buti gudrus, jeigu patys nesimokioame ir niekas kitas mus nemoכיina? Neturime mokslo, ne literaturos, tai laz kur-gi gali rasti mūsų linksmumas? Patirėkime, mieli broliai ir seserys, kaip kitos tautos darbuotojai, pavelksian: lenkai, vokiečiai, airiai ir t. t.

Tiktai pamislinkime, jog nekuriem praslinko jau teltas dešėty metų besidarbuojant ant tos dirvos, bet ką mes laz to turime? Patgi yra czia gera proga ir pradžia pasidarbuoti laz visų pajėgų nes kaip kurįjį jau matote pradžia. Veltindamas visada ko geriausios pasekmės pranezu kad aš dabartės užlaiku VISOKIAS KNYGAS, kokios tikrai randasi lietuvizkoj kalboj; teipgi visos dar gromatoma popieras su visokiomis kvietimais ir (hardžia Trejanką Laukdamas tikinot, kad jūs ką nors nuo manęs pirksite. Pasielėku su gudone,

J. LUIS, Baltimore, Md.
Aez užrašau visokius laikraščius ir duodu grazių 87 eilių kalpo prezetu.

Temyk ką čia sako!

Ar nori pirkt mašinukę dėl drūkavojimo gromatų, jeigu teip tai nepirk niekus, rašyk pas mane, o aš prisiusiu visokių mašinukų ir armonių katalogą iš ko bus galima parinkti ir labai pigi nusipirkti.

Teipgi turiu Trejankos arba Trijų devynerių, pargabenta iš Palangos aptiekų. Užbertainį Trajankos 25ct.

Turiu užleidžiamų abrozėlių ant pavidalo altorėlio.

Turiu viokių pavinėvonių ir popierių dėl rašymo gromatų sugražiais pasveikinimais ir dainelėms. 12 popierių 25ct; 6 tuzinai už 1.00

Reikalaujam agentų ir duodam gerą uždarbį. Adrsuokit:

K. INTAS,
P. O Bx 640; Chicago, Ill

— Puikus Salinuas —
JUOZO SKADO,
COYNE, PA (BARBERTOWN).
Skanus Alus, puikiausė Arčika, visoki Vynai ir kviepti Cig rai. Atsilankykit pas savo tautietį.

Puiki užeiga

ir gera vieta Lietuviams.

Laikau gardų ir gerą VYNĄ, ARIELKĄ, ALŲ ir CIGARUS.

Namas gerai įtaisytas ir tinkamas svečiams.

Nepamiršk te atsilankyti, o karta atsilankę visados atsilankysite.

J. B. DAINIS,
72 E. South st. Wilkes-Barre, Pa.

\$20 VYRU APREDALAS.

Didžiausias nuleidimas ant vilnonių rodeninių ir žieminių vyruokų apsiilkimų.

Idant supilindinti su mūsų kostomierizku darbu nuleidom mūsų vyruokus apsiilkimus, tinkancius jųq meral, vėliausios mados \$7 98. Mes duodam Jm pasirinkt 3 skyriu: 1) Žilas maiszytas Kilubo ženku, vilnons ir pirmos klases coikis. 2) Juodas Tibettskas Ceikis, geras ir sunkus. 3) Salt and Pepper, maiszytas Caszmiris neaprukojamos vertės.

Prie k'ekyeno apsiilkimu yra žiponas, bruslotas ir kelinės, viena oile knykyti ir dviem, geras padaryti tavo meral pagal vėliausią madą. su paprastais kizentais, su kvartalėnoms siulėmis, ir su graziu italionezku lazpabuteriavimu. Užganėdina kiekviena. Žipnai padaryti padraose vyru mieroe nu. 34 iki 44 coliu per krutine. Kollnes nuo 30 iki 42 coliu per juosmenį ir iki 35 coliu ilgje. Udeat es mieras už virz mlobtas kasztooja \$9 98

Musu didis nuleidimas. Prilusk su sekan zia miera: 1) kiek coliu ap. \$1.00 link krutine per pažastes. 2) Apluk vidurius auga azan klubu. 3) Igi kelinių kizos nuo ekolimo iki kurpių apca 4 — ir mes atsiųsime Jums per xpreją C. D. D. su pavėlimu dykal peržiurėti. Je gu Jums patiks, tai užmokekit raazta 46 98 ir kasztes prisitimo, jei nepatiks, tai nemokėkit meko sugražinkit

Dovanai. Jeigu \$7.98 prasiuste putkia Vienna Meerschaum Pypkę su kiekviena eile apsiilkimu.

Raazykite tuojaus, pakol zlie gori tavoral nelezalbagu

Globe Merchandise Company,
Dept. 7.7 161 Randolph st. Chicago, Ill.

Kunikaikščio mirtis.

Karališkos giminės kunigaikštis mirė umai jaunystėje, geriausioje vigoje ir prie gerusių daktarų. Jis mirė dėl išsibaigimo spēkų per jieskojimą linksmybės, kur užsibaigė su išgaciu. Tokias pačias pasekmes rasime ir tarp darbininkų; daugumas mūsų darbininkų nepasili tiek, kiek turėtu p silėti, leidžia laiką iki gyvenimo spēkos išsenka. Tankiai eina į darbą pailsę, bet neatboja, ir jeigu toks dalykas atsikartoja tankiai, tai nepatėmijančiai išbala, tiesumą sugadina, apetitą patrotija. Tas atidaro vartus slaptai ligai. Trinerio Amerikoniškasis E liksyras Karčiojo Vyno prašaljs vi sas ligų priežastis. Visados sutaisys trynimą, išėystys kraują, sustiprjs nervus Bandykite kaip tik pasirodys stoka apėtito.

Gupamas visose aptekose, arba pas patį fabrikantą - Juozapą Trinerį 799 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

„Lietuvos Ukininkas“.

LAIKRASZTIS

Lietuvos Demokratų Partijos, skiriamas Lietuvos darbo žmonėms. Išėina du kartu per sanvaitę iš Vilniaus, Lietuvos.

Jame telpa teisingos žinios iš visos Lietuvos ir kitų kraštų svieto.

Lietuvoj metų prekė... \$1.80; Amerikoje..... \$2.50.

Kam yra miela prigimta šalis tėvynė Lietuva, tai užsirašykite minėtąjį laikraštį, iš kurio žinosite kas ten dedasi dabartiniame revoliucijos laike, ir geri pamokinimai ukės reikaluose.

Vienas no. dėl pamatymo 5 centai.

M. J. DAMIJONAITIS,

3120 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Žemlapis

LIETUVIŠKAI-LATVIŠKO KRAŠTO.

Didumas 28x30 coliu.

Prekė 75 centai.

Gaunamas pas J. J. Paukšį, 224 E. Main st., Plymouth, Pa.

Mėsinvocia

Užlaiko kasdien šviežią mėsą, kiaulieną, veršieną, jautieną, avinčieną, kumpiai švieži rukyti, dešrų visokių galima gauti dideliu pasirinkime. visi pas A. Adžgauckas 204 Main st. PLYMOUTH, PA.

Brangintinas receptas prisiuncziamas dykai silpniems ir nerviszkiems vyrams.

Aez turli savo nuosavybėje receptą brangintinam vaistui, priraszomam garsaus daktaro, kurio aez teiravau atlankydamas senąją szalį. Aez žinau laz patyrimo, kad vaistas padirbtas pagal szitą receptą yra sziaudien geriausias silpnems, nerviszkiems ir besveikacziams vyrams. Aez žinan dūto, kad jis man sugražino sveikatą po ilgo sirgimo nusilpnėjimu, neryszkumu ir abelna-ne sveikata ir t. t. Aez pirma to iszmėginau specialius ir įvairius vaistus bei gydymus be matomo pagerėjimo. Teipgi žinau, kad daugelis kitų, sirgusių ta ar kita liga nuopėsd'rbimo, jaunystės paklydimų, praizėrimų ar perdėjimų, kaip nervszkumo, nuobėgių, sunykimo vurybės, biogos atminties, sunaikinto gyvumo, stokos ambicijos, szmurknybės, nedrašumo, skaudėjimo strėnose, abelno nesveikumo ir t. t. kurie raszė man, teipgi ir zalydė, kaip ir aez pats.

Žin damas, kaip sunkū iszėgydyt szioje szalyje, aez užsimaniau pagalbėti kitiems ir kožnam reikalaujanciam tokio vaisto parsziusiam pas mane, aez pasielu nuoraszą szito recepto ir reikalingus patarimus užpezėtytame laiszke d'kal. Receptą gali szulaisyti geroje aptiekoje už mažus pinigus. Klausyk mano rcdos ir parėgink, o pamatysi, kad tai geras vaistas, nuo kurio busi sveikas, tirtas ir limingas. Aez už savo patarnavimą reikalauju 50 ct tau pasveikus. Niekumet sz nereikalauju daugiau už szitą mažą sumą ir nereikalauju jos kol tu visiszkal nepasitaisysi, dant paskui geriau galėtum branginti mano patarnavimą tau. Aez nesulicziu nieko apmokeitin ir neturiu jokio sumislo iszgauti pinigų ar pardoti vaistą, kurio tu nereikalauji, o jei tu rasi mane netolisingu, tai tiesiog gali mane apkeibiti per szitą laikraeztį.

Raazyz sziaudien, kadangi szita žinia gal netikėtai daugiau. Atmink, kad gausi receptą ir visus patarimus dykal ir tu nereikalauji man elgti 50 ct kol nepasveikai. Adreas:

C. Bentson, P. B. Box 655, Chicago, Ill.